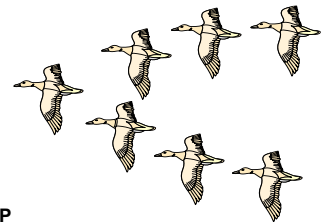

In vogelvlucht

MEDEDELINGENBLAD VAN DE VOGELWERKGROEP VAN HET HOEKSCHEWAARDS LANDSCHAP

Nummer 7, oktober 2002

Ten geleide

Het houdt maar niet op! Fantastisch, die hoeveelheden kopij die elke keer weer worden ingestuurd! Ook deze keer weer een enorme stapel. Ik denk dat veel redacties van tijdschriften er jaloers op kunnen zijn. Die vele bijdragen zorgen echter ook voor een 'luxe' probleem: het terugvinden van eerder gepubliceerde informatie blijkt moeilijk te zijn. Om aan dit bezwaar tegemoet te komen is een inhoudsopgave toegevoegd, voor dit nummer nog als bijlage.

Natuurlijk ook deze keer weer alle auteurs hartelijk bedankt voor hun inzet.

Joke Boerlage
Piet Bronder

SPIEGELTJE, SPIEGELTJE ...

Gedrag van vogels kan zeer boeiend maar ook zeer amusant zijn. Op 19 april 2002 bezocht ik in de polder Nieuw Bonaventura wat locaties met nieuwe natuur aangelegd langs kreken in opdracht van het Waterschap. Dit vooral op de aanwezigheid van kluten en kleine plevieren omdat die soorten juist van dit soort terreintjes gebruik kunnen maken om te broeden. Toen ik na één van de rondes weer in de buurt van de auto kwam hoorde ik een Witte kwikstaart. Automatisch zoek je in de omgeving om te zien waar hij zich bevindt maar in eerste instantie was hij niet te vinden. Toen ik nog wat dichter bij de auto kwam zag ik ineens wat fladderen voor de autospiegel. En daar was hij dus, kijkend naar zijn spiegelbeeld wat hem zo op het eerste gezicht niet echt beviel, hij pikte fel naar zijn "concurrent". Na korte tijd ging hij op de spiegel zitten en voorover leunend kon hij weer in de spiegel kijken en daar was hij dus weer. Ook werd nog gebruik gemaakt van de rubber strip van de zijruit om vandaar te zien of die vermaledijde "andere" kwikstaart nu toch eindelijk weg was maar ook vanaf die positie was hij er nog steeds. Door het pikken naar zijn evenbeeld en de harde roep kreeg ik sterk de indruk dat ik mij beter vermaakte dan hij. Na een poosje ben ik toch maar doorgelopen naar de auto waarna de Witte kwikstaart nog even naar de spiegel aan de andere kant van de auto vloog voor het zelfde spelletje. Thuis aangekomen heb ik eerst de beide spiegels en zijruiten maar schoongemaakt. Als je je boos maakt als vogel laat je toch wel eens wat vallen, maar dat moet je over hebben voor wat ogenblikken plezier.

Arie van der Linden

GEEN BROEDENDE GRUTTO'S IN DE HOEKSCHE WAARD...?

Het werd naar adem happen bij bestudering van de 'Gruttokaart van Nederland!' Samengesteld door SOVON en Altenburg & Wymenga in opdracht van Vogelbescherming Nederland, kwam die kaart begin april 2002 uit. Natuurlijk kijkt men allereerst naar het eigen gebied. En wat viel op: volgens die kaart broeden er geen Grutto's in de Hoeksche Waard.

Om het al dan niet aanwezig zijn van broedende Grutto's te schetsen en het kaliber van de gruttogebieden te registreren, hanteren de samenstellers vier kleuren: donkergroen voor 'zeer goede Gruttogebieden', lichtgroen voor 'goede Gruttogebieden', oranjebruin voor 'redelijke Gruttogebieden' en blanco voor gebieden met zeer lage dichtheden aan Grutto's en streken waar weidevogels vrijwel ontbreken. Bij deze onderverdeling spelen een rol: bepaalde dichtheden aan Grutto's per 100 hectare alsmede de aanwezigheid, deels aanwezig zijn of ontbreken van de vijf kritische weidevogelsoorten

Slobeend, Zomertaling, Tureluur, Watersnip en/of Veldleeuwerik. Welnu, de Hoeksche Waard inclusief Tiengemetten was op de bewuste kaart volledig blanco gelaten, zo ook de Sint Antoniegorzen bij Willemstad, de buitendijkse gebieden langs de noordoever van Goeree-Overflakkee en voorst de door Grutto's bepaald niet versmadede Slikken van Flakkee alsmede het Rammegors en het Stinkgat. Alleen op Goeree was een dotje lichtgroen te bespeuren, waarschijnlijk als Gruttogebied indicierend de Polder Oude Oostdijk en de Kouden Hoek. Verbazingwekkend genoeg komen Voorne-Putten op de kaart wel goed weg als Gruttogebied. Maar alsof er in de Hoeksche Waard geen Korendijksche Slikken, geen Oude Land van Strijen en Groot Koninkrijk liggen... alles blanco!

Na kopieën van de Gruttokaart te hebben gezonden aan andere vogelwerkgroepleden en ook aan SOVON-districtscoördinator Aad den Boer, ging er een kritische brief naar Beek-Ubbergen, naar SOVON dus. De eerste reactie gaf geenszins tevredenheid, waarop SOVON opnieuw om opheldering werd gevraagd. Immers, met een naar alle waarschijnlijkheid stabiele stand van circa 350 paren Grutto's en de drie genoemde topgebieden heeft de Hoeksche Waard meer broedparen binnen de grenzen dan Texel (in 2001 maximaal 300 paren), dat op de Gruttokaart alle kleuren meekreeg. Bovendien, in de drie topgebieden zijn van de vijf andere kritische weidevogelsoorten of vier als broedvogel aanwezig, en in eentje alle vijf (Oude Land van Strijen). Daarbij komt dat zo'n kaart een eigen leven gaat leiden. Nu bewindsman Pronk volhard heeft in de bedrijfsbestemming van de moot Hoeksche Waard die door de HSL wordt geamputeerd, is aannemelijk dat de strijd om de in die moot gelegen Polder Groot Koninkrijk hard gaat worden. Met circa 50 paren Grutto's en broedende Zomertalingen, Slobeenden, Tureluurs en Veldleeuweriken is het alleszins de moeite waard om voor die strijd het sein 'alle hens aan dek' te geven. Maar met een blanco Gruttokaart in de vuist is de eerste slag voor degenen die de polder graag geannexeerd zien voor de realisatie van omineuze plannen.

In de tweede reactie kwam in ieder geval één aap uit de mouw. In de toelichting ontbreekt de vermelding dat de Gruttoanalyse louter betrekking had op agrarische gebieden en dat natuurgebieden als de Korendijksche Slikken en de Sint Antoniegorzen bewust buiten de analyse zijn gehouden. Voorts onderstreepte SOVON nog eens extra de reeds in de toelichting te vinden mededeling dat de Gruttokaart niet bedoeld is voor analyses op lokaal of sub-regionaal niveau. Dit lezend rijst dan wel de vraag waarom twee tussen landbouwarealen ingekleurde terreinen op Goeree, met minder paren Grutto's, wèl staan ingekleurd, en de drie gruttokerngebieden in de Hoeksche Waard niet. En is de Kouden Hoek op Goeree dan geen natuurgebied? Maar goed, de kaart is er niet om regionale discussies te doen ontketenen over bezit van Grutto's, maar wèl om de soort voor deze natie te behouden als broedvogel. En dan rijst de vraag of de opdrachtgever en/of samenstellers er goed aan deden te komen tot een Gruttokaart die uitsluitend agrarische gebieden analyseert. Want wat zijn in dit land, zeker in Gruttotermen, agrarische gebieden? Tal van agrarische en/of natuurgebieden waarin Grutto's broeden, kennen binnen het beweidings- en begrazingspectrum een scala aan vormen. Neem bijvoorbeeld de Sint Antoniegorzen bij Willemstad, waarop Martin Benard terecht wees. Dit gebied met zo'n 25 paren Grutto's op 100 hectare (dus 'zeer goed') is van Staatsbosbeheer (dus 'natuurgebied'). Maar op grond van oude gebruiksovereenkomsten wordt er veel vee ingeschaard en vroeg gemaaid. En tijdens de eifase rijden er auto's en trekkers rond dat het een lieve lust is... een natuurgebied! What is in a name, schreef Martin.

Hoeksche Waardse vogelwerkgroepleden, laat u niet van de wijs brengen door de 'Gruttokaart van Nederland'. In de Hoeksche Waard hebben wij een vitale Gruttostand om trots en zuinig op te zijn, het is het waard ons ervoor in te spannen die te behouden. En laten wij de SOVON-broedvogelatlas afwachten om te zien of deze onze streek qua Grutto's beter recht doet.

Literatuur:

Luitwieler, M., C. Mesker, R. Strucker & A. Verkerk. 1999: 'Vogels van de Hoeksche Waard'. Oud-Beijerland.

Vogelwerkgroep Texel. 2002. Ornithologisch jaarverslag Texel 2001. De Cocksdorp.

BLAUWE REIGERS EN ROEKEN IN DE HOEKSCHEN WAARD DRIEKWART EEUW TERUG

Het kan nooit kwaad oude informatie over vogels in onze streek te ontstoffen en opnieuw vast te leggen. Bij doornemen van jaargangen van 'De Protter' (Groningse naam voor de Spreeuw), vond ik gegevens over kolonies van Blauwe Reigers en Roecken in Zuid-Holland en dus ook onze streek. 'De Protter' was overigens het tijdschrift van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie van district VII (Rotterdam, Schiedam en Dordrecht), beter bekend als de NJN.

Bij een telling van kolonies van de Blauwe Reiger in 1925 werden voor de Hoeksche Waard 2 vestigingen van de soort opgegeven, eentje in 't Hof van Moerkerken' in Mijnsheerenland met 12 nesten en eentje bij 'Oostzigt' (zonder verdere plaatsaanduiding) met niet minder dan 201 nesten. In 1936 waren beide kolonies verlaten. Wel werd in dat jaar een kolonie van circa 20 nesten vastgesteld bij 'Groenwegen' (?) in de Hoogezandsche Polder. De vraag is of hiermee de kolonie in de eendenkooi op de Hoogezandsche Gorzen werd bedoeld, welke kolonie in ieder geval was bezet vanaf 1970 tot voor enkele jaren.

Bij een eveneens in 1936 uitgevoerde inventarisatie van roekenkolonies meldt 'De Protter' voor de Hoeksche Waard 2 kolonies, eentje in Westmaas waarvan, conform gewoonte in die tijd en trouwens indien men de kans krijgt soms nu nog, de nesten werden uitgestoten. Een tweede roekenkolonie met een onbekend aantal nesten viel te melden uit Heinenoord. Of in 1936 nog geen Roeken huisden in Schuring is onbekend. In een brief van 5 april 1939 van T. Lebret, gericht aan G.A. Brouwer, meldt Lebret 58 nesten van de soort in Schuring.

GLO

HOEKSCHER WAARDSE RARA AVIS

Kan de Hoeksche Waard worden gevoegd bij het rijtje prominente vogelgebieden in dit land, waar steeds opnieuw vogelaars te hoop lopen om zich te vergapen aan zeldzaamheden? In de maand juli van de afgelopen zomer zag het er maar uit. Met de begin-juli in de Westerse Laagjes door Jacques van der Neut ontdekte Witstaartkievit net achter de rug, kreeg Piershil landelijke bekendheid door een Ralreiger. Tussendoor kon dankzij een charme-offensief van onze voorzitter, een Zwarte Ibis in de avifaunistische streekboekhouding worden bijgeschreven en rees het vermoeden dat langs de Binnenmaas de afgelopen zomer wellicht een Kwak had gebroed. Een bewogen maand dus, waarin met name Witstaartkievit en Ralreiger de Hoeksche Waard op de rariteitenkaart zetten.

Nu is in de vogelaarswereld het begrip 'zeldzaam' betrekkelijk. 'Vogels van de Hoeksche Waard' besteedt (gelukkig) weinig aandacht aan eens, of af en toe, in de streek waargenomen soorten. Want de reguliere vogels zijn natuurlijk belangrijker. De in dit boek opgenomen 'Lijst van waargenomen soorten' vergeleken met de behandelde soorten in deel I van de Avifauna van Nederland, getiteld de 'Zeldzame vogels van Nederland', dan zien wij dat tot en met 1999 slechts twee in de Hoeksche Waard waargenomen vogelsoorten het landelijk brengen tot het predikaat 'zeer zeldzaam', de aanduiding die de auteurs gebruiken voor sporadisch in Nederland waargenomen soorten. 'Zeer zeldzaam' wordt gehanteerd voor 1 tot 5 gevallen ooit, dan wel geen enkele waarneming sinds 1980. Welnu, in de Hoeksche Waard gaat het dan om de Roze Pelikaan die in de nazomer en vroege herfst van 1976 verbleef op de Ventjagersplaat en de Roodkeelstrandloper van 4 juli 1998 van 'De Bosschen' bij Oud-Beijerland. Die Roze Pelikaan blijft onvermeld in 'Zeldzame vogels van Nederland'. De Oud-Beijerlandse Roodkeelstrandloper, de derde ooit gezien in Nederland, krijgt zelfs een foto mee in Avifauna deel I, de bijbel voor op zeldzaamheden gestelde vogelaars. Voorzover mij bekend hebben, buiten de ontdekker van deze Oost-Aziatische steltloper, slechts weinig Hoeksche Waardse vogelaars de bewuste vogel gezien. Vogelaars van buiten de Hoeksche Waard, gemobiliseerd door hun piepers, dromden wel naar Oud-Beijerland. Onwetend van hetgeen zich op enkele honderden meters afstand afspeelde, bevond schrijver die zaterdagmiddag zich bij een jubileummanifestatie van het Hoeksche Waards Landschap. Bracht deze gemiste Roodkeelstrandloper toen enkele Hoeksche Waardse vogelaars ertoe zich ook zo'n pieper aan te schaffen?

Volgens de classificatie in de Avifauna van Nederland I zou de Witstaartkievit van de Westerse Laagjes de derde Hoeksche Waardse 'zeer zeldzaam' worden. Echter, sinds 1998 zijn verschillende exemplaren aan de vaderlandse lijst toegevoegd, zodat het best kan zijn dat het witstaartkievitlijstje inmiddels langer is dan 5 stuks, waardoor de vogel van 'zeer zeldzaam' naar de rubriek 'zeldzaam' zou verhuizen. En anders gebeurt dat binnen afzienbare tijd want de soort komt vanuit Azië Oost-Europa binnen, waar hij sinds kort ook broedt.

Alle andere Hoeksche Waardse rariteiten van de lijst in 'Vogels van de Hoeksche Waard' brengen het, landelijk gezien, niet tot 'zeer zeldzaam'. De Ralreiger is 'zeldzaam', de door onze voorzitter achterhaalde Zwarte Ibis (de tweede voor de streek) 'vrij zeldzaam', de Schreeuwarend van maart 1971, de Kleine Trap van februari 1983 en de Gestreepte Strandloper van juli 2001 staan ook alle als 'zeldzaam' te boek en Scharrelaars brengen het niet verder dan 'vrij zeldzaam'.

De Hoeksche Waardse vogelaars kunnen overigens trotser zijn op de kleine 20 Rode Lijst vogelsoorten die in de streek broeden dan op die paar rariteiten die hier belanden. Maar degenen die zeldzaamheden

toch ook onder controle willen houden (en wie wil dat niet?), valt aan te raden Belgische vogelaars die kennelijk heimelijk in onze streek opereren in de gaten te houden. Want gelet op het relaas van de Oud Beijerlandse Dwerggors blijkt dat die lieden de juiste plekjes weten.

GLO

Literatuur:

Berg, A.B. van den & C.A.W. Bosman. 1999. Avifauna van Nederland I. Zeldzame vogels van Nederland. Haarlem/Utrecht.

Huijzers, B. 2001. Een Dwerggors tussen de schooluren. In Vogelvlucht nummer 4: 16.

Luitwieler, M., C. Mesker, R. Strucker & A. Verkerk. 1999. Vogels van de Hoeksche Waard. Oud-Beijerland.

SLECHTVALK UIT FINS LAPLAND

Acht februari j.l. vond dhr. Groenweg uit Mijnsheerenland een voor hem onbekende dode roofvogel als verkeerslachtoffer langs de N217 ter hoogte van het Texaco tankstation. Hoewel de vogel in staat van ontbinding verkeerde kon uit een telefonische beschrijving worden opgemaakt dat het waarschijnlijk zou gaan om een Sperwer. De vogel droeg een ring met de inscriptie Helsinki D 56579.

Via het vogeltrekstation kon worden achterhaald dat het hier ging om een, in Fins Lapland geringde, Slechtvalk.

De vogel werd als nestjong geringd en er werden door de ringer biometrische gegevens van verzameld. Het bleek te gaan om een vrouwtje. De ringdatum was 13 juli 1992 en de afstand tot de vindplaats bijna 10 jaar later was 1924 km.

Onwillekeurig gingen mijn gedachten terug naar de Slechtvalk die ik tot begin december steeds in de hoogspanningsmast zag op vrijwel exact dezelfde locatie. Gezien het formaat betrof ook dit een vrouwelijk exemplaar.

Ongeveer 15 jaar eerder nam ik langs de A29 in de hoogspanning van de Westerse polder een gekleurringde Slechtvalk waar. Het bleek hier te gaan om een vogel die geringd was in Zweeds Lapland door de Zweedse bioloog Peter Lindberg. De vogel was toen afkomstig uit één van de 7 Slechtvalknesten uit dit gebied.

Een verzwakte geringde Slechtvalk gevonden midden jaren '90 op de Hellegatsplaten door Rene van Loo bleek één van de eerste vogels te zijn die als nestjong in Nederland werd geringd. Deze vogel is na revalidatie weer losgelaten.

Zo verging het ook een ongeringde Slechtvalk die midden jaren '80 tijdens een drijfjacht in Maasdam verzwakt werd opgeraapt langs de Sportlaan. Ook deze vogel werd succesvol gerevalideerd en kon weer worden losgelaten.

Onze overwinterende Slechtvalken zijn dus waarschijnlijk een mix van vogels van Nederlandse en Fenno Scandinavische herkomst.

Janus Verkerk.

DE BIJZONDERHEDEN KOMEN UIT OOSTEN.

Op 4 juli (2002) keek ik op het internet (www.dutchbirding.nl) en zag dat er bij de Westerse Laagjes een Witstaartkievit gezien werd.

Dat is helemaal niet zo gek want de dichtst bijzijnde grote verspreidingsgebieden zijn in Irak/Iran en in Turkmenistan/Uzbekistan. Zijn biotoop is woestijn- en steppegebied. Er is sprake van dat het verspreidingsgebied uitbreidt in noordelijke en westelijke richting. Mogelijke bewijzen zijn de Nederlandse waarnemingen, want van 1800-1980 was er 1 waarneming, daarna tot 1998 2 en vervolgens in 1998, 1999 en 2000 elk jaar 1 (2001 ?) en nu in 2002 bij ons in de Hoeksche Waard.

Toen ik bij de Westerse Laagjes aankwam was het al vrij druk. De Witstaartkievit liet zich ondanks de vele toegestroomde vogelaars op de dijk goed bekijken. Plotsklaps was er in avond onrust onder de vogels en vlogen ze op. Enkele Kieviten en de Witstaartkievit streken iets verderop weer neer. De

vogel bleef hier aanhoudend roepen en vloog vervolgens naar de Tiendgorzen. Na zo'n twintig minuten zoeken over en tussen de hoge vegetatie, bracht een Bruine Kiek de vogel op de wieken, die vervolgens direct richting Tiengemeten vloog. De volgende dag was er melding van een (dezelfde?) Witstaartkievit in het Stinkgat op Tholen.

Nog geen drie weken later, op 24 juli kwam ik thuis en werd door mijn moeder getipt, dat er gebeld was dat er bij het Piershilse bos een Ralreiger zat. Ik ging er direct heen; althans mijn moeder (ook een beetje nieuwsgierig) bracht me. Hoewel iets minder bijzonder als de Witstaartkievit, toch zeer interessant om ook weer in de Hoeksche Waard (west) te zien, want de dichtst bij zijnde kolonies zijn in het zuidelijk en oostelijk deel van Europa, tot aan India en in Afrika. Het kleine beige reigertje bleek toch iets schuwer dan sommigen dachten en vloog, als hij teveel in het zicht kwam, al snel op. De Ralreiger hield zich graag op de vele langs de rietkraag als oeverbescherming aangebrachte drijvende balken op. Vanaf deze balken was het goed jagen op de ondiepe plaatsen aan de binnenzijde.

De biotopen waar de twee vogels zich in ophielden waren totaal verschillend.

De Witstaartkievit liep in een plas dras gezet grasgors langs het Vuile Gat, terwijl de Ralreiger bij een brede vliet zat, met wat biezten aan het begin en een flinke rietkraag over de hele lengte en een fiets/wandelpad er langs. Opmerkelijk is dat beide vogels in gemaakte natuur zaten.

Bart Huijzers

Literatuur:

- Arnoud van den Berg en Cecilia Bosman – Zeldzame vogels van Nederland 1999
- Ward Hagemeijer en Michael Blair – The EBBC Atlas of European Birds 1997
- Arnoud van den Berg – jaaroverzichten in Dutch Birding
- Mullarney, Svensson, Zetterström en Grant - ANWB Vogelgids van Europa 2000

ZWARTE IBIS BEZOCHT HOEKSCHE WAARD.

Vele vogelaars konden zich dit jaar in de Hoeksche Waard vergapen aan zeldzaamheden als Witstaartkievit en Ralreiger. Soms lijkt het of elke veer wordt gescoord in onze omgeving. Dat er toch nogal eens een opvallende verschijning wordt gemist moge blijken uit de mij toegezonden foto's door Helga van der Velden uit Numansdorp van een Zwarte ibis. De vogel verbleef in augustus 2000 op de slikrandjes voor het Numansgors en foerageerde daar tussen enkele tientallen Grutto's.

Op 8 mei datzelfde jaar verbleef een Zwarte ibis op de Hellegatsplaten.

Mogelijk gaat het dus om dit exemplaar. Het betreft hier de 2e waarneming van een Zwarte ibis in de Hoeksche Waard.

Eerder zag Martijn Verweijen deze soort langs het Spui bij Nieuw Beijerland.

Janus Verkerk.

NACHTREIGER KIEST BINNENMAAS ALS BROEDPLAATS

Op vrijdag 19 juli 2002 kregen wij een melding van een juveniele Kwak bij de Binnenmaas. De melder, de heer Van der Mark, stuurde onderstaande foto mee. Op de foto is te zien dat het een zeer jonge vogel betrof. De donsveren zijn nog zichtbaar op zijn kop. Na telefonisch contact met de heer Van der Mark bleek al snel dat het hier om een vrijwel zeker broedgeval ging. Een oudervogel was namelijk al enkele maanden, vanaf mei, in de bomen aanwezig ter hoogte van het Fazanteneiland. De oudervogel werd tot half juli waargenomen. Voor zover bekend was geen van de vogels geringd. De

juvenile vogel was in ieder geval aanwezig tot de laatste week van juli. Een nest werd nadien, ondanks intensief zoekwerk, niet gevonden.

Het broedgeval in de Binnenmaas lijkt een typisch Nederlands broedgeval: solitair en in een moeilijk toegankelijk moerasbosje. Afwijkend ten opzichte van andere Nederlandse broedgevallen was dat het broedgeval in de directe nabijheid van mensen plaatsvond. Het is in Nederland ook niet gebruikelijk dat er gebroed wordt in een omgeving waar veel menselijke verstoring kan plaatsvinden. Op en om de Binnenmaas wordt veelvuldig gerecreëerd. In het buitenland is het broeden in de buurt van mensen niet zeldzaam. Voedsel was in de directe omgeving ruimschoots voor handen. Groene kikkers en (jonge) vis kwamen massaal voor. Voor deze mysterieuze nachtreigers zijn de menselijke activiteiten in de omgeving

blijkbaar geen beletsel geweest om tot broeden over te gaan.

Han Benard

Literatuur:

- Bijlsma R.G., Hustings F. & Camphuysen C.J. 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland deel 2). GBM Uitgeverij/ KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht.
- Erhart F.C. & Kurstjens G. *Limosa* 73 (2000) : 41-52. Aantalsontwikkeling van de Kwak *Nycticorax nycticorax* als broedvogel in Nederland in de twintigste eeuw.

Afbeelding: Juvenile Kwak, Maasdijk (Mijnsheerenland), 17 juli 2002. (video still: K. van der Mark)

VOLGEVRETEN.

Het voorval speelde zich vermoedelijk af in zomer 1996. Eerder hierover schrijven lukte me niet, omdat ik de bijbehorende afbeeldingen te goed had opgeborgen en ze recentelijk bij toeval terugvond.

Op een fraaie zomeravond gingen we nog even naar de westelijke punt ("De Punt") van de Korendijksche Slikken. Zoals gebruikelijk liep Bart, waar mogelijk, meer door de kreken dan er naast. Tot mijn opperste verbazing kwam hij plots met een dode Aalscholver naar de oever gelopen. De vogel leek pas dood te zijn en in goede conditie te verkeren. Doodsoorzaak? Gissen zoals gebruikelijk, tot dat we een stukje "vin" tussen de snaveldelen zagen. Het bleek de staart te zijn, en nog een forse ook.

Gestikt in de maaltijd? We waren onder de indruk van het formaat staart, bijna zo groot als de kop.

Hoe groot is die vis dan eigenlijk? Mede, omdat Bart nog schedels verzamelde, besloten we de kop er af te halen. De nieuwsgierigheid werd alleen nog maar groter en besloten we tot een "kijkoperatie". Een grote Brasem bleek van kop tot staart, ook van kop tot staart in de Aalscholver te zitten. Ongelooflijk maar waar.

Naast verstikking, moeten alle organen en ingewanden enorm in de verdrukking hebben gezeten. Dus is het toch nog gissen, wat het eerste de dood heeft veroorzaakt. Anderzijds ook verbazing, hoe zo'n formaat vis door bek, keel en slokdarm heen kan. De schatting van lengte en gewicht laat ik aan de lezer, maar geef hierbij mee dat volgens de determinatiegidsen een Aalscholver van kop tot en met staart 80 – 100 cm. kan worden.

Gert Huijzers

GROENE SPECHT (PICUS VIRIDIS) VEROVERT HOEKSCHE WAARD

In het maart nummer van In Vogelvlucht deden we een oproep in de maanden maart en april waarnemingen van Groene Spechten door te geven teneinde de snelle opmars van deze opvallende en luidruchtige vogels in de Hoeksche Waard in kaart te brengen. Dankzij de overweldigende medewerking van zo'n 30 collega-vogelaars is het gelukt een vrijwel compleet beeld te krijgen van territoria van Groene Spechten in de Hoeksche Waard anno 2002. Wij ontvingen waarnemingen van Wim Bakker, Peter de Barse, Han Benard, Joke Boerlage, Mw. Bos, Rob Burgmans, Piet van Geemert, Frank van Gessele, Agnes Gouw, Ton Havermans, Merijn van den Hoogenhoff, Rob ter Horst, Dick van Houweligen, Gert Huijzers, Joost Kievit, Jors Knoop, Henk van Leenen, Els Marijs, Cees Mesker, Martin Mollet, Gerard Nelemans, Ruud Nobel, Henk van Noordwijk, Gerard Ouweneel, Lodewijk Ouwens, Sjoerd, Erwin en Hidde Reinstra, Ronald in't Veld, Janus Verkerk en Hans Willemsen. Alle inzenders heel veel dank!

Verleden

De Groene Specht was tot in de jaren zeventig van de twintigste eeuw een absolute rariteit in de kleipolders van de Hoeksche Waard. Ook landelijk gezien was een waarneming van een Groene Specht in zeekeleigebieden een buitenkansje. Veeleer was het een soort van licht beboste, hogere zandgronden, wat goed tot uitdrukking komt in de eerste Broedvogelatlas, die de onderzoeksperiode 1973-1977 beslaat: de verspreiding was beperkt tot de Veluwe en Oost-Gelderland, Drenthe, Brabant, Limburg en de binnenduinderand. Expliciet staat vermeld dat "in de open polderlandschappen (waaronder Zuid-Holland en Zeeland) voor de soort geen geschikte biotopen worden aangetroffen" (Teixeira 1979).

Het dagboek van Gerard Ouweneel, bijgehouden vanaf de vroege jaren vijftig, vermeldt een eerste waarneming op 3 oktober 1965, waar anders dan op "zijn" Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen. Het is pas twaalf jaar later dat de volgende Groene Specht door hem werd genoteerd, waarna in de daarop volgende jaren nog enkele waarnemingen volgden, telkens in het najaar of de vroege winter. Aannemelijk is dat het hier uitzwervende jongen betrof, een gewoon verschijnsel bij deze soort. We beschikken niet over andere waarnemingen van meer dan 20 jaar geleden, maar vrijwel zeker deden andere vogelaars dezelfde ervaringen op. Behalve de waarnemingen van Gerard zijn in ieder geval geen meldingen terecht gekomen in de "wintervogelatlas", die werd samengesteld uit waarnemingen gedaan in de jaren 1978 tot en met 1983. De verspreiding was sinds de eerste broedvogelatlas vrijwel ongewijzigd. Op enkele plaatsen op de zandgronden vielen al wel gaten in de verspreiding, een eerste aankondiging van de achteruitgang van de soort in die gebieden. Dat betekende destijds ook een afname van de Groene Specht in heel Nederland (SOVON 1987). Deze afname was zorgwekkend, hetgeen uiteindelijk resulteerde in opname van de soort in de Rode Lijst van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten van Nederland.

In de tweede helft van de jaren tachtig liet de Groene Specht in Zeeland voor het eerst een voorzichtige opmars zien buiten de duingebieden, veelal in 20 tot 30 jaar oude bosaanplanten, die daardoor geschikt werden als biotoop. Kleipolders waren toen echter nog niet bezet (Vergeer & Van Zuijlen 1994). Deze opkomst heeft zich in Zeeland in de jaren negentig sterk doorgezet, wat wordt gedemonstreerd door langer lopend onderzoek in Midden Zeeuws-Vlaanderen: het broedbestand steeg hier van circa 7 paar rond 1990 tot boven de 30 paar tien jaar later (Castelijns & Poortvliet 2002).

Een indicatie voor een eerste territorium in de Hoeksche Waard waren de waarnemingen op 15 maart en 30 april 1984, beiden op de Ambachtsheerlijkheid. Dit geval stond in die tijd geheel op zichzelf en kreeg geen vervolg in de daaropvolgende jaren. Wel volgden nog enkele waarnemingen in het najaar en de winter, zij het steeds spaarzaam. Dit bleef eigenlijk zo tot halverwege de jaren negentig. Pas rond die tijd namen de waarnemingen wat toe en werd een enkel territorium genoteerd, zoals in 1995

rond Blaakse Dijk. De strenge winters van 1995/1996 en 1996/1997 drukten echter de nieuwkomers weg, gevoelig als de soort is voor koude winterse omstandigheden, waardoor het hoofdvoedsel (mieren) onbereikbaar wordt. We kunnen stellen dat de Groene Specht in het voorjaar van 1997 nog nauwelijks voet aan Hoekschewaardse bodem had. Maar dat is sindsdien radicaal veranderd.

De atlasperiode: 1998-2000

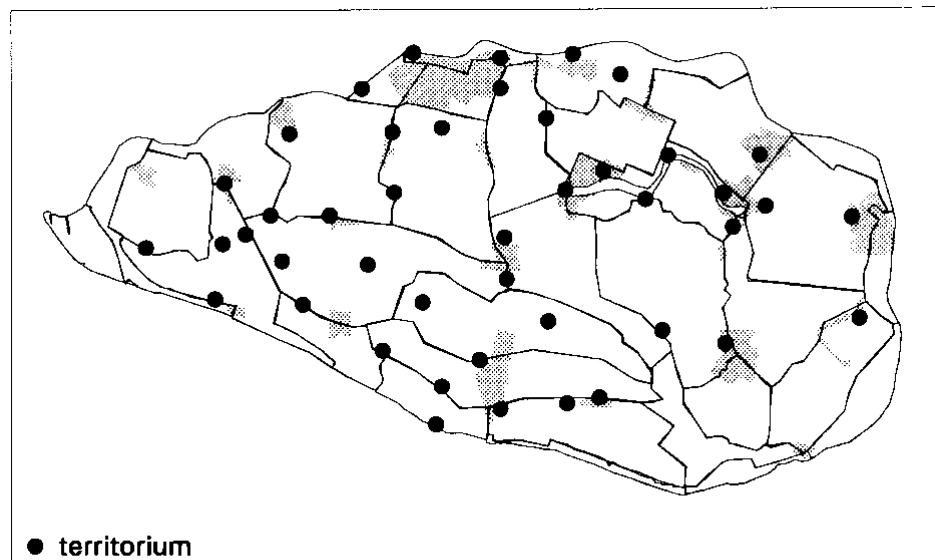
In de laatste drie jaren van de vorige eeuw vestigde de Groene Specht zich definitief in de Hoeksche Waard. Met welk een voortvarendheid het eiland is veroverd, wordt duidelijk aangetoond door zowel de regionale avifauna als de op stapel staande nieuwe broedvogelatlas: beiden presenteren op moment van uitgave al achterhaalde gegevens. "Vogels van de Hoeksche Waard", uitgekomen in 1999 en vooral gebaseerd op waarnemingen tot en met 1996, rept over 1-4 broedparen en een voorkomen als doortrekker en wintergast in zeer klein aantal, wat inhoudt minder dan tien exemplaren (Luitwieler et.al.1999). Er werden in 1998 en 1999, als gevolg van bredere aandacht in het kader van het atlaswerk, al op veel plaatsen Groene Spechten gesignaleerd. Een en ander blijkt uit de veranderingskaart uit de nieuwe broedvogelatlas, waarin de Hoeksche Waard, zoals veel kleigebieden in Zuidwest Nederland en het rivierengebied, duidelijk naar voren komt als "nieuw" voor de soort. Hoewel de veranderingskaart een goed beeld geeft van de annexatie, zijn de kaarten van broedzekerheid en aantalsschatting alweer achterhaald. De meeste waarnemers kwamen met hun waarnemingen tot de conclusie dat de Groene Specht een waarschijnlijke broedvogel was en gaven daarbij een aantalsschatting op in de categorie A: 1-3 broedparen. In slechts één blok wordt een schatting gegeven van vier of meer broedparen en daar we dit blok zelf onderzochten weten we dat het hier om precies vier territoria ging. Interpreteren wij de aantalsschattingen in categorie A als gemiddeld twee broedparen voor blokken die geheel binnen de Hoeksche Waard liggen en voor één paar als het een grensblok betreft, dan komen we op een schatting voor de hele Hoeksche Waard van 19 broedparen in 1999. Waarmee duidelijk werd dat er sprake was van een onstuimige toename en de dat jaar gepresenteerde streekavifauna voor deze soort bij uitgave al niet meer actueel was. In 2000 zal de toename zich hebben voortgezet en zouden reeds ingeleverde atlasgegevens een aanvulling hebben verdiend. Doordat echter alle blokken al in 1998 en 1999 werden geïnventariseerd is dat niet gebeurd. En door de verdere toename na 2000 zijn de gegevens in de op stapel staande nieuwe broedvogelatlas alweer achterhaald.

Voorkomen anno 2002

Dankzij de grote respons op de vraag Groene Spechten door te geven, zijn we in staat een goed beeld te geven van de territoria in het voorjaar van 2002. Wel was er verscheidenheid in de aanlevering: de een noemt een broedgeval (nestvondst), de ander een territorium en een derde somt alle

waarnemingen op in maart en april. Gaan we er vanuit dat voor het doorgeven van een territorium tenminste drie waarnemingen zijn verricht, dan zijn er in totaal ruim 200 (!) meldingen van Groene Spechten binnen gekomen.

Overigens is het zo dat territoria vaak werden bevestigd door waarnemingen

Verspreiding van de Groene Specht in de Hoeksche Waard in 2002

van anderen. Losse waarnemingen waren ook heel bruikbaar, want combinaties van meldingen van

verschillende waarnemers konden regelmatig tot territoria worden samengevoegd. De uitkomst van dit alles is dat er anno 2002 minimaal 44 territoria van deze spechtensoort aanwezig zijn in de Hoeksche Waard (zie kaartje). Dat het de soort voor de wind ging in onze regio wisten we al. Toch reageerden vogelaars, die reeds informeerden, verrast, wanneer wij de uitkomsten van ons onderzoek meedeelden. De Groene Specht heeft de Hoeksche Waard letterlijk in vijf jaar tijd veroverd. En er zijn uitsluitende waarnemingen van territoriale Groene Spechten op diverse locaties die op meer territoria zouden kunnen duiden, maar die door te weinig waarnemingen voorzichtigheidshalve buiten de berekening zijn gehouden. Dit was onder meer het geval aan de Zinkweg, nabij Nieuw-Beijerland en ten zuiden van Zuid-Beijerland. Anderzijds moeten we er rekening mee houden dat één of twee territoria misschien ten onrechte zijn opgevoerd, wat gezien de grote verplaatsingen die deze vogels kunnen laten zien niet ondenkbeeldig is. Vogels kunnen zomaar een akker van een kilometer oversteken en aan beide zijden hun lachende roep laten klinken. Ook een rivier als het Spui vormt geen onneembare hindernis. Daarom zijn, op een enkele duidelijke uitzondering na (Sluijsjesweg), alle territoria met minimaal een kilometer afstand pas als territorium gehonoreerd. Mocht u op de kaart een waarneming missen dan is die samengetrokken met andere waarnemingen en wel terug te vinden binnen duizend meter van uw waarnemingsplaats. Toch is de indruk dat dit type verplaatsingen veel vaker buiten de broedtijd plaatsvinden dan tijdens het vestigen van een territorium. De conclusie is dat de Hoeksche Waard, exclusief Tiengemetten, in 2002 44 tot 46 territoria van Groene Spechten telde.

Broedduur en broedplaatsen

Groene Spechten bebroeden hun legfels van 5 tot 7 eieren 18 of 19 dagen, nadat het laatste ei is gelegd. De jongen blijven na uitkomst nog 23 tot 27 dagen in het nest, zodat de totale nestperiode gerekend vanaf het eerste ei zeven weken in beslag neemt (Harrison & Castell, 1998). Deze periode is in de Hoeksche Waard duidelijk te merken. Er waren meerdere waarnemers die vaststelden en doorgaven dat het aantal waarnemingen na half april snel afnam. Het is aannemelijk dat de territoria dan zijn betrokken en de vogels druk aan het nestelen zijn. Vanaf half juni, als de jongen zijn uitgevlogen, neemt het aantal waargenomen spechten snel toe. In juli kon je letterlijk overal in de Hoeksche Waard het korte kuuk-kuuk horen. Het aantal rondvliegende exemplaren zal enkele honderden zijn geweest. Ook bij de schrijver van dit verhaal, die in een nog vrij kale nieuwbouwstraat woont, vloog er wel eens een langs.

De Groene Specht heeft zachte houtsoorten nodig voor nestbouw, de soort heeft niet de krachtige haksnavel van de Grote Bonte Specht. Hoekschewaardse Groene Spechten broeden hoofdzakelijk in wilgen en populieren langs boemdijken, rond boomgaarden, parken en erfbeplantingen. Mogelijk dat de toename van boomaanplanten, waardoor de Hoeksche Waard een meer parkachtig landschap is geworden in vergelijking met de open polders van een halve eeuw geleden, een rol spelen bij het voorkomen op het eiland (G.Ouweneel).

Opmerkelijk is dat het zuidoostelijk deel van de Hoeksche Waard in verhouding nog nauwelijks Groene Spechten herbergt. Daar zijn voldoende bosjes en bomenrijen te vinden. Bovendien zijn de Esscheplaat en de Zeehondenplaat potentieel geschikte gebieden. Je zou de soort in zulke grienden zelfs als eerste verwachten bij een toename op het eiland. Terwijl in het westelijk deel van het eiland, waar het landschap verder verkaveld is en minder boomaanplanten zijn te vinden, juist volop vogels werden genoteerd. In de omgeving van Zwartsluisje vinden we liefst vijf territoria bij elkaar. Ook rondom Numansdorp, Heinenoord en de Binnenmaas zijn meerdere territoria dicht op elkaar te vinden. Wat de oorzaak is van de afwezigheid in het zuidoostelijk deel van de Hoeksche Waard laat zich slechts raden. Mogelijk dat het voorkomen van de Havik een verklaring kan zijn: er bevonden zich in 2002 in dit gebied drie nesten van deze roofvogel. Ook waren er haviknesten in het Geertruida Agaathacomplex en bij het tunnelbos (M.Mollet). Langs de Oude Maas tussen beide gebieden zijn evenmin territoriale Groene Spechten vastgesteld. Toch is het te vroeg om de conclusie te trekken dat de Havik de reden is van het ontbreken van de Groene Specht, daarvoor is nader onderzoek nodig. Bovendien is de Havik zelf nieuwkomer in de Hoeksche Waard en eveneens een vogel die een voorkeur had voor zandgronden. Maar opmerkelijk is het wel.

Toekomst

In wat voor tempo de Hoeksche Waard door de Groene Specht is veroverd, heeft menig vogelaar verbaasd. Tot aan 2002 is er telkens sprake geweest van verdere toename. De verwachting is dat de soort nog wel verder zal uitbreiden, nog niet alle potentiële broedplaatsen zijn bezet. Maar gezien het open karakter van de Hoeksche Waard en de ruime territoria zijn er wel beperkingen. Hoe de spechten daarmee om zullen gaan, zullen we in de toekomst merken. Hoe opportunistisch is de soort?

Worden de bebouwde kommen vaker opgezocht? Hoe dicht zal het patroon van territoria uiteindelijk worden? En hoe vergaat het de soort in de Hoeksche Waard als we worden geconfronteerd met een strenge winter? Vragen waar we misschien in de toekomst antwoorden op kunnen geven. Net zoals de vraag waarom de Groene Specht op de traditionele plaatsen afneemt en in open kleigebieden toeneemt nog onbeantwoord is. Vele aannames in vroegere literatuur betreffende voedsel en broedbiotoop blijken gedeeltelijk achterhaald. Maar voordat daar antwoord op kan worden gegeven, is het nodig de veranderingen vast te leggen. En dat hopen we hiermee voor de Hoeksche Waard te hebben gedaan.

Dank

Behalve aan alle reeds genoemde waarnemers is veel dank verschuldigd aan Rob Strucker, die het kaartje vervaardigde, een artikel over de Groene Specht in Zeeuws Vlaanderen toestuurde en een eerdere versie van dit artikel van commentaar voorzag. Dat laatste deden ook Gerard Ouweneel en Han Benard. Jan-Willem Vergeer wordt hartelijk bedankt dat hij de kaartjes van de Groene Specht uit de nieuwe atlas reeds ter beschikking wilde stellen. En het vele positieve commentaar heeft zeer gestimuleerd.

Martin Benard

Literatuur:

- Bijlsma R.G., Hustings F., & Camphuysen C.J. 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2). GMB Uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht.
- Castelijns H. & Poortvliet. J. 2002. Groene Specht ziet toekomst lachend tegemoet. De Steltkluut 32: 5-8.
- Harrison C.J.O & Castell P. 1998. Bird nests, eggs and nestlings of Britain and Europe (revised edition).
- Luitwieler M., Mesker C., Strucker R. en Verkerk J. (red). 1999. Vogels van de Hoeksche Waard. Vereniging het Hoeksche Waards Landschap, Oud-Beijerland.
- SOVON. 1987. Atlas van de Nederlandse vogels. SOVON, Arnhem.
- Texeira R.M. (red) 1979. Atlas van de Nederlandse Broedvogels. Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten, s'Graveland.
- Vergeer J.W. & van Zuylen G. 1994. Broedvogels van Zeeland. Stichting uitgeverij KNNV, Utrecht.

WIE WEET GESCHIKTE PLAATS VOOR AANBRENGEN VAN KUNSTNESTEN VOOR HUISZWALUWEN?

Dankzij de toepassing van kunstnesten kon schrijver tussen 1987 en 1995 jaarlijks genieten van een aantal broedende Huiszwaluwen aan de zijgevel van zijn onderkomen in Maasdam. Nadat ze, zo op het oog, in 1995 nog een goed broedseizoen doormaakten en toen zelfs, voor het eerst, eigen nesten bijmetselden, bleven ze in 1996 en nadien weg, zodat de afgelopen zomer in Maasdam voor de zevende zomer nutteloos een rijtje kunstnesten hing te wachten. Ook al omdat er nagenoeg nooit meer Huiszwaluwen boven Maasdam zijn te zien en de woning een schilderbeurt moest ondergaan, zijn de bewuste kunstnesten onlangs naar beneden gehaald. Ik vlas er echter op dat ze elders in de streek nog wel Huiszwaluwen van dienst kunnen zijn. Degenen van onze vogelwerkgroepleden die geschikte locaties weten (oostgevel, overstek, gastvrije pandeigenaars, aanwezige Huiszwaluwen) kan een aantal van de kunstnesten in Maasdam komen ophalen. Om niet welteverstaan. Men moet er wel voor kunnen instaan dat de nesten inderdaad worden aangebracht.

GLO

ONDERZOEK LEPELAARS

Via Gerard Ouweneel ontvingen wij het volgende verzoek om gegevens ter beschikking te stellen ten dienste van een onderzoek naar het voorkomen en het gedrag van Lepelaars in het Delta gebied. Geïnteresseerden worden verzocht zelf contact op te nemen met Mat Jongenelen.

Bij het verzoek was nog een uitgebreide toelichting gevoegd betreffende het hoe en waarom van dit onderzoek. Het artikel is bij de redactie op te vragen.

Een

beleefd

verzoek:

Heeft U en/of Uw organisatie gegevens over of waarnemingen van de Lepelaar in uw contreien die zouden mogen worden toegevoegd aan onze database? Zo kunnen we het Delta-plaatje nog completer maken.

Bronvermelding is voor ons vanzelfsprekend.

De database bevat reeds gegevens over de meeste regio's in de Delta.

Zie ter info:

http://www.pzc.nl/CDA/regioportal/1,2078,1612__1151419_,00.html?ArchiefID=1151419

Gevleugelde groet,

Mat G.M. Jongenelen,
Werkgroep Lepelaar,
Steunpunt Delta.
Molendijk 5,
4471 BN Wolphaartsdijk.
Tel: 0113 - 581962.
E-mail: matheus @ zeelandnet.nl

WINTERTELLINGEN IN DE HOEKSCHE WAARD SEIZOEN 2001 – 2002

Al heel wat jaren zijn in een flink deel van de Hoeksche Waard gebieden onderzocht op de aantallen vogels die daar in de winter voorkomen. De gegevens werden trouw verzonden naar de Provincie Zuid Holland, Bureau Natuur en waarschijnlijk werden van deze gegevens kopieën bewaard door de tellers. Bij de Vogelwerkgroep is echter van deze gegevens niets bekend en het leek me nuttig en interessant om hierin toch inzicht te krijgen. Ook in de toekomst zullen deze gegevens, om welke reden dan ook, direct voor de vereniging beschikbaar zijn. Daarom heb ik, zoals reeds vermeld in de vorige "In Vogelvlucht", alle tellers benaderd om een kopie van het telformulier aan mij op te zenden. Van die gegevens heb ik eerst, per deelgebied, een totaal per maand gemaakt en daarna van die totalen een seizoenoverzicht voor de gehele Hoekse Waard samengesteld. Omdat het publiceren van de tellingen per deelgebied per maand nogal wat bladzijden vergt, heb ik gekozen voor alleen de publicatie van het seizoenoverzicht. De onderverdeling per deelgebied per maand zullen voor de vereniging en eventuele belangstellenden echter ook beschikbaar zijn. De gebruikte 5 deelgebieden dit seizoen zijn: Hollandsch Diep, Haringvliet, Spui en de polders in het westen van ons eiland, Oude Maas en het Oudeland van Strijen. In enkele polders zoals het Munnikenland, de St. Antoniempolder en de Albert-Pieters polder zijn alleen de ganzen en zwanen geteld. Door een misverstand zijn dit seizoen ook van de polders in het westen van de Hoeksche Waard alleen de aantallen van de ganzen en zwanen aan mij doorgegeven. Er is afgesproken om volgend jaar ook van die polders alle gegevens voor dit verslag aan mij door te geven. Het idee van Gerard Ouweneel om het voedselgedrag van de ganzen in beeld te brengen heb ik tevens bij dit verslag betrokken. Van de ganzen en zwanen is zowel een overzicht van het seizoen als van de deelgebieden per maand in dit verslag opgenomen. Het terreingebruik is per maand en soort in de deelgebieden vastgelegd, en is dus voor de vereniging en belangstellenden beschikbaar, maar wordt terwille van de lengte van dit verslag in de tekst besproken.

Het weer

De eerste weken van september regende het vrijwel elke dag zodat de herfst nat begon. Door het vele water was het moeilijk tijdig de aardappelen van het land te halen en toen dat later alsnog mogelijk was kon dat niet optimaal gebeuren, zodat er plaatselijk nogal wat voedsel voor de ganzen bleef liggen. Begin oktober was zacht en het eerste tel weekend was bijna zomers: temperaturen even boven de 20° C en vrijwel geen wind. In de eerste helft van november vroom het in het noorden en oosten een enkele maal heel licht en bleef het nagenoeg droog, de tweede helft van die maand was de vorst verdwenen maar wel viel er af en toe wat regen. Begin december was weer flink nat, daarna werd het weer wat rustiger en daalde de temperatuur 's nachts soms tot enkele graden onder nul. Vanaf half december hadden we wisselend wat lichte vorst en dan weer enkele dagen wat regen. In het noorden vroom het net voor de Kerst ca 15° C en lag er sneeuw. De eerste helft van januari hadden we wisselend lichte tot matige vorst met daarna weer enkele dagen dooi. Vanaf 12 januari was er geen vorst meer en bleef het voornamelijk zacht met regelmatig regen en vaak harde wind tot in maart.

Ganzen en zwanen

Knobbelzwaan: het aantal Knobbelzwanen was, zoals te zien, in het 4^e kwartaal vrij stabiel en had met 201 ex. een piek in januari. In februari en maart daalde het aantal weer. Een feit dat doet veronderstellen dat de Knobbelzwaan ook voor een klein deel trekvogel is, was een groep van ca 20 ex. die langdurig in het Oudeland van Strijen of naaste omgeving verbleef en waarvan 1 ex was geringd in de Provincie Groningen.

Wilde- en Kleine zwanen werden er deze winter tijdens de tellingen niet waargenomen.

Rietgans: van de Rietgans waren in oktober en november slechts zeer kleine aantallen aanwezig vrijwel allen langs het Hollandsch Diep foeragerend op oogstresten (resp. 18 en 53 ex.). De 600 ex. op die plaats in januari foerageerden voor de helft op gras en voor de helft op oogstresten.

Kolgans: van de Kolgans werden in november de hoogste aantallen (6866 ex.) geteld. Ook van december tot en met februari waren nog grote aantallen aanwezig. Veruit de meeste ex. zijn, zoals in de tabellen te zien, te vinden in het Oudeland van Strijen. In de maand januari echter waren ze te vinden verdeeld over het gehele eiland, waarschijnlijk door de korte vorstperiodes in die maand. Op 26 september werd in het Oudeland van Strijen de eerste groep gezien n.l. 12 ex., 4 dagen later was het aantal al gegroeid tot 91 ex. In oktober foerageerden de 549 ex. in het Oudeland op gras. De 245 ex. langs het Hollandsch Diep deden dat op oogstresten. De 6866 ex. in november foerageerden allen op gras en ook in december waren vrijwel allen op gras te vinden n.l. 5918 ex, slechts 40 ex foerageerden op oogstresten. In januari veranderde dat patroon: 3751 ex. (73%) foerageerde op gras, 256 ex. (5%) op oogstresten die dan schaars zijn geworden en 1100 ex. (22%) langs het Hollandsch Diep op wintertarwe. In februari werd weer bijna geheel op grasland gefoerageerd (5004 ex). Slechts 190 ex waren op wintertarwe te vinden.. De 283 ex. van maart werden allen op grasland gezien. Dat ook de Kolgans oogstresten niet versmaad, was in november te zien langs de Molenweg in het Oudeland van Strijen waar op verschillende data ca 65% van de 3000 – 5000 aanwezige kolganzen foerageerde op aardappelresten..

Dwerggans: De eerste Dwerggans werd op 6 november gevonden in het Oudeland van Strijen. Evenals voorgaande jaren waren op de 2 gebruikelijke plaatsen, het Oudeland van Strijen en de Korendijkse Slikken, deze winter weer een behoorlijk aantal aanwezig. Het betreffen vrijwel zeker allen ganzen van het Zweedse project met uitzondering van een ex. met een aluminium ring, dat vaak in de omgeving van de Bovenweg bij Strijen te vinden was en waarschijnlijk afkomstig is van een Frans project.

Grauwe gans: De Grauwe ganzen zijn verdeeld over het eiland aan te treffen, in het Oudeland van Strijen zijn de aantallen echter zeer laag. De voedselkeuze in oktober was: 622 ex grasland en 2980 ex oogstresten. In november was dat 1285 ex grasland en 5862 ex oogstresten. In december werden 3500 ex aangetroffen op water, 1734 ex op grasland, 1106 ex op oogstresten en 235 ex op wintertarwe. In januari werden 4690 ex op grasland gezien, 1169 ex op oogstresten en 1512 ex op wintertarwe. In februari waren de aantallen sterk gedaald en alle 843 ex werden aangetroffen op grasland of in de kleiput. Van de 380 ex in maart waren slechts 24 ex op wintertarwe te zien de overigen foerageerden op grasland.

Soepgans: Vooral in de omgeving van de Korendijkse Slikken en het Spui zijn nogal wat verwilderde Boerenganzen aan te treffen. Mogelijk dat op andere plaatsen niet iedereen ze meegeteld heeft, maar het is misschien wel nuttig de juiste aantallen te weten.

Van de Indische gans werd 2 maal en van de Sneeuwganzen en de Ross' gans 1 maal 1 ex. tijdens de telling waargenomen.

Canadese gans: Ook van deze geïntroduceerde gans is al een flinke groep op ons eiland te vinden met een maximum van 165 ex. in januari. Zo te zien zwerft zeker een deel van de groep rond langs het Spui, de Oude Maas en in het Oudeland van Strijen.

Brandgans: In oktober was er tijdens de tellingen nog maar 1 Brandgans te bewonderen, daarna liepen de aantallen snel op, met een dip in december waarschijnlijk door de toen net ingevallen vorst, tot het maximum in januari. Tijdens de maartelling waren er nog ruim 5500 ex in de Hoekse Waard aanwezig. In november foerageerden alle getelde ex. op grasland. In december waren er 2693 ex op grasland te vinden, 45 ex op oogstresten en 507 ex op wintertarwe. In januari werden alle ex. op grasland gezien. Van de aanwezige ex. in februari werden slechts 150 ex op wintertarwe gemeld, de rest op grasland. Ook in maart waren alle op grasland te vinden. Het lijkt erop dat de Brandgans voornamelijk op grasland foerageert, maar vooral tijdens perioden met vorst wordt daarvan wel afgeweken.

In december werd in het Oudeland van Strijen 1 Rotgans waargenomen.

Nijlgans: het maximum aantal Nijlgansen was 196 ex. en werd in oktober geteld, verdeeld over diverse plaatsen op ons eiland. Ook van deze exoot is het wellicht nuttig de aantallen in kaart te brengen.

Overige soorten

Tijdens de 6 wintertellingen werden er, inclusief de zwanen en ganzen, 127 soorten vogels waargenomen in de Hoekse Waard. De totalen per maand zijn te vinden in de tabellen. Vanwege de lengte van de tekst zullen hierna niet alle soorten besproken worden. Wel zijn, zoals ik al schreef, voor de vereniging ook de totalen per deelgebied per maand beschikbaar. De Kleine zilverreiger in december was kort aanwezig in het Oudeland van Strijen en werd ook eenmaal gezien, samen met 40 blauwe reigers, bij een kraan die de sloot uitbaggerde. De Grote zilverreiger in oktober werd gezien langs de Oude Maas. In november en december was er 1 ex aanwezig in het Oudeland van Strijen. De overige waarnemingen waren van de Korendijkse Slikken waar door mij op 31 januari zelfs 4 ex. bij elkaar werden gezien. De 2 Lepelaars in maart waren te bewonderen in het Oudeland van Strijen langs de Zuiddijk. Voor de Smient is het Oudeland van Strijen normaal het gebied waar de meesten verblijven, maar zodra het vriest beginnen ze het gebied te verlaten. In december waren er in dat gebied nog ruim 900 ex en in januari waren dat er ruim 400 ex. Ter vergelijking: in november verbleven er 2849 Smienten in het gebied en in februari 3775 ex. Maar ook langs de Oude Maas, Haringvliet en Spui kunnen honderden smienten te zien zijn en kort na een vorstperiode in januari werden er 1750 ex op bij het Hollandsch Diep geteld. De Zomertaling in maart werd gezien op de Korendijkse slikken. De 3 Nonnetjes in januari waren te vinden op het Spui, in februari werden er 5 gezien op de Korendijkse slikken en 2 in het Oudeland van Strijen. De Middelste zaagbek in januari was aanwezig op het Spui. Grote zaagbekken werden voornamelijk geteld op de Oude Maas.

De Rode wouw werd in december gevonden langs de Oude Maas en in januari in het Oudeland van Strijen. De Zeearenden verbleven zoals gebruikelijk de laatste jaren in de omgeving van de Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen. In november werd in het Oudeland van Strijen een Smelleken waargenomen, in januari was er 1 ex. aanwezig op de Korendijkse slikken en in februari 2 ex. wederom in het Oudeland van Strijen. Hoewel het Oudeland van Strijen en de Korendijkse slikken de traditionele plaatsen zijn voor een Slechtvalk werd uit vrijwel elk gebied wel een keer een ex. van deze spectaculaire valk gemeld. Alle meldingen van Waterrallen kwamen, op 1 na, die langs het Hollandsch Diep werd waargenomen, uit de gebieden langs de Oude Maas. In november werd een late Kluut langs de Oude Maas gezien, in maart waren er in dit gebied 24 ex. aanwezig, evenals een Kleine plevier. De beste gebieden voor de Goudplevier zijn de Korendijkse slikken en het Oudeland van Strijen. Buiten deze gebieden worden soms echter ook kleine aantallen aangetroffen. Behalve in de 2 hiervoor genoemde gebieden zijn van de Kievit regelmatig ook grote aantallen te zien langs de Oude Maas. Omdat Kieviten ook vaak op bouwland aanwezig zijn zullen de werkelijk aantallen in de Hoekse Waard nog flink hoger uit kunnen komen. Alle Bokjes werden aangetroffen langs de Oude Maas, evenals 2 maal 1 Houtsnip. De andere Houtsnip in december werd gezien langs het Spui. Groenpootruiters werden voornamelijk gezien langs de Oude Maas en 1 in het Oudeland van Strijen. Alle Witgatjes waren te vinden langs de Oude Maas, evenals de Bosruiter. De 2 Oeverlopers in november werden eveneens gezien langs de Oude Maas evenals 1 ex in februari, het andere ex. in die maand werd gezien langs het Spui. De Steenuil werd beide keren genoteerd in het Oudeland van

Strijen evenals de Kleine bonte specht. Een late Boerenzwaluw werd in oktober langs het Hollandsch Diep waargenomen. De Waterpieper was tot voor kort een zeer schaarse bezoeker van ons eiland. Maar afgelopen winterseizoen was hij royaal aanwezig met in januari een maximum van 58 ex. Vrijwel allen waren langs de Oude Maas te vinden, alleen in maart werden er 8 ex gemeld langs het Spui. Ook werd in november nog een Oeverpieper gezien langs de Oude Maas. Een Grote gele kwikstaart werd in oktober gezien langs het Spui en langs de Oude Maas. In laatst genoemd gebied waren in december 2 ex. aanwezig. In maart werd een doortrekkend ex. gezien bij de ijsbaan van Strijen. Alle zwarte roodstaarten in oktober en november werden gevonden langs de Oude Maas evenals bijna alle Roodborsttapuiten, slechts 1 ex, in december, was aanwezig in het Oudeland van Strijen. Ook alle waarnemingen van de Baardmannetjes kwamen van de Oude Maas, evenals die van de Zwarte mezen in oktober. In maart werd 1 ex van deze soort gezien langs het Hollandsch Diep. Van de Buidelmezen in oktober werden er 2 gemeld langs de Oude Maas en 1 in het Oudeland van Strijen. De 2 Roeken in februari werden gezien langs het Spui en de 2 Goudvinken in februari langs de Oude Maas.

Ik wil een ieder die de moeite nam zijn tellingen aan mij door te geven bedanken en hoop dat ook volgend seizoen dit weer op dezelfde wijze kan worden gerealiseerd.

Arie van der Linden

Zie voor de bijbehorende tabellen de bijlage.

BROEDVOGELTELLING OP DE ZEEHONDENPLAAT

Dit jaar hebben wij (Dick van Houwelingen, Peter de Barse, Jors Knoot, Menno Korbijn, Hugo Snel, Ronald in 't Veld en Janus Verkerk) een broedvogeltelling op de zeehondenplaat uitgevoerd. Het voordeel van zo'n grote telgroep is natuurlijk dat je niet ieder weekend vroeg op moet.

Om de telling goed te kunnen uitvoeren hebben we zelf een pad door de griend gemaaid (2 maal). Voor degenen die het gebied niet kennen volgt hier een korte beschrijving. De Zeehondenplaat is een redelijk gevarieerd gebied, bestaand uit verruigd rietland en een (niet zo groot) griendgedeelte. Door de verruiging lopen knotwilgisingels en hier en daar staan andere groepjes bomen zoals populier en zwarte abeel.

De broedvogelbevolking bestaat dan ook uit soorten die je er zou verwachten, bosrietzanger en grasmus in de verruiging en typische griensoorten voor de Hoeksche Waard als matkop en gekraagde roodstaart in de grienden.

Als we tellingen van de jaren 70, '91 en nu naast elkaar leggen zien we grofweg dezelfde soorten. Het meest opvallende is toch wel het nu hoge aantal grauwe ganzen (55 paar), terwijl die in de vorige tellingen totaal ontbraken. Het is interessant dit de komende jaren te gaan volgen nu er vlakbij de plaat vossen worden waargenomen.

Leuk was het voorkomen van 9 paar nachtegalen die toch niet zo algemeen zijn op ons eiland. Wij tellers werden ook verblijd met een havik, buizerd en ijsvogelpaar, binnen 100 meter van elkaar broedend (nu geen broedende kraaiachtigen meer).

De trend die wordt beschreven in het boek 'Vogels van de Hoeksche Waard' lijkt zich voort te zetten, namelijk een afname van soorten die de voorkeur geven aan een wat natter gebied zoals meerkoet, wilde eend en vooral rietgors (van 31 paar in 75/76, naar 7 in 1991 en nu nog maar 2 paar). De in de jaren 70 nog aanwezige grote karekiet kan de huidige broedvogelteller in de HW zich al helemaal niet meer voorstellen, al geldt dit natuurlijk ook voor de zomertortel in dit gebied. De toename zit dan ook in soorten als vink, boomkruiper, mezen en zwartkop, die je toch als wat meer 'bosvogels' kan zien. Verder is de landelijke afname van de houtduif ook goed te zien van 30 paar in de eerste telling naar 1 paar nu.

Tot zover de broedvogeltelling in dit gebied waar we denk ik toch met de hele telgroep veel plezier aan beleefd hebben.

Menno Korbijn

**Broedvogeltelling
Zeehondenplaat**

Soort	2002	1991	1975
Fuut	1	0	0
Bergeend	0	0	2
Grauwe gans	55	0	0
Krakeend	2	1	0
Wilde eend	6	7	25
Slobeend	0	0	2
Tafeleend	0	0	1
Torenvalk	0	0	3
Boomvalk	0	0	1
Bruine kiekendief	2	2	2
Buizerd	1	0	0
Havik	1	0	0
Fazant	2	5	?
Meerkoet	0	3	6
Holenduif	1	3	2
Houtduif	1	8	30
Zomertortel	0	0	8
Koekoek	3	2	5
Bosuil	0	1	0
Ransuil	0	1	2
Ijsvogel	1	0	1?
Grote bonte specht	2	2	0
Gele kwikstaart	0	0	1
Witte kwikstaart	1	0	0
Winterkoning	52	12	60
Heggemus	13	3	8
Roodborst	1	1	5
Nachtegaal	9	0	0
Blauwborst	3	8	0
Gekraagde roodstaart	5	4	12
Merel	11	2	?
Zanglijster	12	1	12
Cetti's zanger	0	0	1
Sprinkhaanzanger	0	2	1
Snor	0	1	0
Rietzanger	1	0	4
Bosrietzanger	16	26	52
Kleine karekiet	25	19	10
Grote karekiet	0	0	1
Spotvogel	0	1	0
Grasmus	15	10	31
Tuinfluit	21	10	15
Zwartkop	22	3	11
Tjif tjaf	29	8	17
Fitis	53	29	>75
Grauwe vliegenvanger	1	0	0
Matkop	5	2	7
Pimpelmees	6	1	?
Koolmees	17	4	8
Staartmees	3	0	0
Boomkruiper	4	0	0
Wielewaal	0	0	1
Kauw	0	6	0

Zwarte kraai	0	3	1
Ringmus	0	0	10
Groenling	1	1	1
Putter	2	0	0
Vink	9	1	1
Kneu	0	0	1
Rietgors	2	7	31

ONZE "BIG-DAY"

Tot voorjaar 2001 moest ik weinig hebben van "big-days", de evenementen waarbij vogelaars hetzij lokaal, hetzij op nationale schaal, binnen zeker tijdsbestek zoveel mogelijk vogelsoorten proberen te scoren. Omdat aan big-days een competitieverband is verbonden, is het woord scoren wel terecht. Want of de teams treden tegen elkaar in het veld, of de vogelaar poogt het eigen tijdsduurrecord scherper te stellen. Die afkeer ontstond na te hebben gelezen dat in de Angelsaksische landen de commercie het big-daygebeuren sponsort door het beschikbaar stellen van terreinvoertuigen, motorbrandstoffen, ja, dat er zelfs sportvliegtuigen aan te pas komen. Dáár, en inmiddels wellicht ook hier, plegen langs de routes die deelnemers hebben uitgestippeld, zich lokaal gespecialiseerde vogelaars op te stellen om de big-daykopstukken in ijtempo voor te gaan naar plaatselijke zeldzaamheden.

De aanvankelijke afkeer werd gevoed door twee belevenissen. Op 11 mei 1996 langs de Ibisweg in Zuidelijk Flevoland bij 16 Morinelplevieren, net gevonden. Genieten! Achter ons piepende remmen. Een team zwaarbewapende vogelaars stortte zich uit een voertuig met op de lippen het traditionele "wat bijzonders"? Nou, dat kon je wel zeggen. Maar op onze aanwijzingen, kwam niet veel meer dan de reactie "nou, dank je. Die hadden we nog niet. Ja, we zijn aan het big-dayen!" Weg auto. Ik geef toe, om historische redenen was en is bij ons driehoofdige clubje van die dag, de Morinelplevier zo heilig, dat gemeten naar onze verheven morinelbeginselen, andere vogelaars sowieso altijd tekort schieten bij hun eerbetuigingen aan het adres van Lahol. Maar dit was het toppunt. De tweede ervaring was wel amusant. Ook in mei, maar dan in de Lauwersmeer, een ontmoeting met een team dat in verwarring verkeerde. Zo juist was via de pieper een Rode Rotslijster gemeld in Noord-Holland. Binnen het team ontstond spontaan een schisma tussen lieden die met hun big-dayprogramma wilden doorgaan, en anderen die voorstelden direct naar Noord-Holland te snellen, teneinde de Rode Rotslijster aan hun soortencollectie toe te voegen. Stress dus!

Bij de Zeeuwen die op 11 mei 2001 een big-day hielden, was van stress geen sprake. 's Ochtends hadden Rob Sponselee en consorten op de telpost Breskens al heel wat soorten bij elkaar gesprokkeld. Nadien, na een poosje Prunje, kwamen wij het ploegje tegen in het restaurantje bij de Brouwersdam waar ze, net als wij trouwens, zich tegoed deden aan opmerkelijke hoeveelheden voedsel van het soort waartegen gezond-eten-fanaten zo bewogen waarschuwen...wel smakelijk dus! Het ging er ontspannen toe met veel humor, hetgeen behoort bij lieden die voor hun genoegen op sjouw zijn.

Dat was tijdens het Hoeksche Waard evenement van 6 april ook zo. 's Ochtends tijdens de briefing in Klaaswaal was er, conform de gewoonte in de vogelwerkgroep, veel gelach. Menno somde een aanzienlijk lijstje soorten op die hij die ochtend al had gezien, dus voor aanvang uur U! Dat kwam Menno op een verdachtmaking te staan dat hij de avond tevoren langs de Oudendijk lijmskokjes aangebracht had, die die ochtend door hem waren gecontroleerd. Maar toch, er hing iets van competitie in de lucht. Rond het startpunt waren te horen of zien Putters, Groenlingen, Huismussen, een Witte Kwikstaart en een Winterkoninkje, die heimelijk werden opgeschreven. Piet had aan zijn deelname de wens verbonden dat de Ventjagersplaat en Hellegatsplaten ten behoeve van deze dag bij het Hoeksche Waardse territorium zouden worden ingelijfd. Zulks gebeurde, hetgeen niet wegnam dat hij en teamgenoot Rob, zich direct na uur U spoedden naar Oudeland Noord, waar Piet breeduit plaats nam op de Zuidijk. Rob stond. Piet is een zeteltjes-vogelaar, een beginsel dat hem, los van fysieke ontspanning, al heel veel soorten opleverde. Zie hiervoor verder pagina 4 linksboven van "Vogels van de Hoeksche Waard". Maar indien het Piet/Rob-team met iets minder haast naar de Zuidijk waren gesneld, hadden ze waarschijnlijk wél de Visarend gezien die, vanaf de Binnenmaas, laag het westelijk deel van het Oude Land overstak. Twee andere teams was dat geluk wel beschoren. Elders in de Hoeksche Waard, op de gewijde grond van de Korendijksche Slikken, waar (uiteraard) het team Huijzers drieënhalve uur succesvol rondstruinde, viel een tweede Visarend te registreren. Trouwens, de roofvogels presenteerden zich toch voortreffelijk, kwalitatief en kwantitatief.

Een Zwarte Wouw, ook laag over het Oude Land, was wel de topper. Eenmaal ontdekt stond het bewuste team even voor een dilemma. Of registreren, de punten incasseren en doorgaan, óf een tweede team dat een halve kilometer terug in de weer was waarschuwen. Het werd het laatste...uiteraard.

Om twee uur 's middags was het afmelden, tellen en evalueren in het hoofdkwartier in Oud-Beijerland. Allen waren er, behalve het team Rob/Piet. Met als argument te veronderstellen dat tot twee uur in het veld kon worden doorgedaan, kwamen ze aanzienlijk later binnenstappen. "Net voor tweeën nog een Zomertaling op de Korendijk", meldde Piet vergenoegd. Er was heel wat uit te wisselen en te tellen zodat, aanvankelijk, Robs film over belevenissen in India, waar het iedere dag big-day is, er nauwelijks aan te pas kwam. Senior en junior uit Goudswaard kwamen als winnaars uit de bus. Toen naar oordeel van senior het applaus wat mager uitpakte, voegde hij junior toe "joh, dat zijn allemaal lui uit oost. Die kunnen niet hebben dat west wint!". Allen waren het er over eens dat zo'n dag houden een andere aanpak van vogels kijken inhoudt dan normaal. Zo miste auteur drie soorten waarvoor hij gewoonlijk maar een poosje in zijn tuin hoeft te kijken om ze te zien: Heggenmus, Gaai en Staartmees. Allen vonden de ochtend een succes. Bij het weggaan was te horen hoe een deelnemer zijn teamgenoot toemompelde "even kijken of ik die kilometerteller weer kan aansluiten..." Of verstond ik dat verkeerd?

Na deze sfeerimpressie een blik op de resultaten van deze dag. Een straffe windkracht vijf uit noordoost en een temperatuur van hooguit één streep boven nul bij aanvang deed vermoeden dat de zangvogels het vandaag niet op hun best zouden doen. Voor wolken was op deze dag echter geen plaats en dat maakte het weer toch heel behoorlijk. En met elkaar zie je nu eenmaal veel meer dan alleen, dus met de meeste zangvogels kwam het toch wel goed. Vijf van de zes teams zagen tijdens deze halve dag vogelen in de eigen waard tussen de 70 en 80 soorten, een aantal dat niet misstaat bij een willekeurige excursie binnen onze landsgrenzen. Het team Oud-Beijerland scoorde met zo'n 60 soorten weliswaar wat lager, maar dit team reed de kortste route zonder één van de grote natuurgebieden, Oudeland, Korendijk en Hellegatsplaten, aan te doen. Belangrijker is het totaalresultaat: met elkaar zagen de deelnemende teams niet minder dan 106 vogelsoorten! Daarvan werd de Toendrarietgans als enige uitsluitend op de Hellegatsplaten waargenomen, zodat er 105 soorten binnen de grenzen van ons eiland werden vastgesteld. Dat is een formidabel aantal, wat vooraf niet voor mogelijk werd gehouden. Buiten de telling werden bovendien nog Staartmees, Keep en Smelleken gemeld. Het is daarmee duidelijk dat een andere manier van vogelen een verrassend resultaat kan opleveren, zoals Gert opmerkte. En Gerard meldde dat "Breskens" het niet beter had kunnen doen, wat later bevestigd werd toen de magere dagresultaten van die telpost op internet verschenen. Een vergelijking met de fenologie die daar wordt bijgehouden, leert dat we een aantal vroege verrassingen op onze teldag hadden: de eerder gememoreerde Visarenden werden in Breskens slechts twee dagen eerder waargenomen. Ook de Beflijsters, die door maar liefst drie teams werden gezien, zijn vroeg te noemen. Deze soort werd waargenomen bij de Buisleidingstraat en de HogeZandsche sluis. Op een Gekraagde Roodstaart, waarvan een prachtig mannetje zich presenteerde op het hek aan het einde van de Buisleidingstraat, moesten de Zeeuwen zelfs nog bijna twee weken wachten. Het mag duidelijk zijn dat genoemde soorten voor de betreffende vogelaars de eerste waarnemingen voor 2002 waren. Daarnaast mocht een aantal deelnemende vogelaars op deze dag nog andere eerstelingen van 2002 begroeten: Zwartkoppen, Gele Kwikstaarten, Zomertalingen en Tapuiten zijn daar voorbeelden van.

Wat andere krenten uit de pap: de meest opvallende soort van de dag was de al aangehaalde Zwarte Wouw, die over het Oudeland trok. Een soort die niet jaarlijks in de Hoeksche Waard wordt vastgesteld. Team Menno/Hugo begon met het opschrijven van een Ransuil bij het startpunt. Wat zagen zij en hielden zij stil voor de andere teams? Of was er toch een lijmsokje? Regenwulpen en Slechtvalk hielden zich op langs de Molenweg in het Oudeland, Dwergganzen en opnieuw Slechtvalk werden op de Korendijkse Slikken genoteerd, een Ijsvogel scheerde langs de Esscheplaat en Casarca's graasden op het Munnikenland. Nog niet genoemde soorten die slechts één keer werden opgeschreven: Toendrarietgans (Hellegatsplaten), Indische Gans (Westerse Laagjes), Grote Zaagbek (Kleiput), Blauwe Kiekendief (Korendijk), Groenpootruiter (Oudeland), Patrijs (Noorddijk), Bosruiter (Tiendgorzen), Zwartkopmeeuw (Numansdorp), Dwergmeeuw (Hollands Diep), Steenuil (Zuidzijde), Zwarte Roodstaart (Goudswaard) en Matkop (Korendijk).

De totale soortenlijst van deze dag, met de waarnemingen per team, is opgenomen als bijlage bij deze "In Vogelvlucht". Doordat de teams dicht bij elkaar eindigden wat vogelsoorten betreft, gaf het aantal gereden kilometers de doorslag voor de eindstand. Team Gert/Bart bleek de juiste combinatie te hebben en zij werden daarom de terechte winnaars.

Team	Vogels 1pt.	Vogels 2pt.	Vogels 3pt.	Kilometers	Punten
A: Gerard/Ben	63	9	4	65	
punten	63	18	12	10	103
B: Menno/Hugo	62	8	1	55	
punten	62	16	3	20	101
C: Piet/Rob	66	11	2	83	
punten	66	22	6	-8	86
D: Gert/Bart	64	11	3	45	
punten	64	22	6	25	117
E: Frank/Ton/ Gerard	53	6	0	43	
punten	53	12	0	25	90
F: Han/Martin	65	8	6	60	
punten	65	16	18	15	114

De teams kozen globaal de volgende routes:

A: Klw - Oudeland - Ambachtsheerlijkheid - Hoogezandsche haven - Ventjager - Klpr

B: Klw - Zuidelijk OLvS - Oud Bonaventura - Oudeland - Leidingstraat - Oudedijk - Klpr

C: Klw - Oudeland - Land van Essche - Hellegatsplaten - Tiendgorzen - Korendijk - Klpr

D: Goudswaard - Korendijkse Slikken - Westerse Laagjes - Ventjager - Klpr

E: Klw - 2^e Kruisweg - Langeweg - Kleine Gat - Groote Gat - Broodkist - Kleiput - Klpr

F: Klw - Oudeland - Esscheplaat - Leidingstraat - Westerse Laagjes - Zuidzijde - Kleiput - Klpr

De gezelligheid en de resultaten van deze dag geven aanleiding voor een vervolg, daar waren de deelnemers het snel over eens. Bovendien gaven enkele anderen aan tot hun spijt verhinderd te zijn. Daarom wordt er alvast een datum voorgesteld voor volgend jaar: 17 mei 2003. Deze datum zal ter goedkeuring worden voorgelegd in de VWG-vergadering. Door de datum telkens te verschuiven, krijgen we een leuke indruk wanneer er welke vogels kunnen worden gezien op ons eiland. Piet heeft daar samen met René alvast een voorproefje op genomen door eind april precies dezelfde route te rijden als hij op 6 april deed en zij kwamen toen tot 92 soorten. Dat belooft wat!

Gerard Ouweneel en Martin Benard

HWL- **vogelaarsdag**

6 april 2002:

soorten per

team:

<u>Soort / Team</u>	<u>pt.</u>	<u>A</u>	<u>B</u>	<u>C</u>	<u>D</u>	<u>E</u>	<u>F</u>	<u>Soort / Team</u>	<u>pt.</u>	<u>A</u>	<u>B</u>	<u>C</u>	<u>D</u>	<u>E</u>	<u>F</u>
Knobbelzwaan	1	X	X	X	X	X	X	Zwartkopmeeuw	3			X			
Toendrarietgans	2			X				Dwergmeeuw	2	X					
Grauwe Gans	1	X	X	X	X		X	Kokmeeuw	1	X	X	X	X	X	X
Indische Gans	2				X			Stormmeeuw	1	X	X	X	X	X	X
Dwerggans	3				X			Zilvermeeuw	1	X	X	X	X	X	X
Kolgans	1	X	X	X	X			Kleine Mantelmeeuw	1	X	X	X	X	X	X
Canadese Gans sp	1	X	X	X	X	X	X	Grote Mantelmeeuw	1			X	X		
Brandgans	1	X	X	X	X		X	Houtduif	1	X	X	X	X	X	X
Nijlgans	1	X	X	X	X	X	X	Holenduif	1	X	X	X	X	X	
Casarca	3			X			X	Turkse Tortel	1	X	X	X	X	X	X
Bergeend	1	X	X	X	X	X	X	Steenuil	3						X

Tafeleend	2	X		X		X		Ransuil	2		X					
Kuifeend	1	X	X	X	X	X	X	IJsvogel	3							X
Grote Zaagbek	2						X	Groene Specht	2			X		X		
Krakeend	1	X	X	X	X	X	X	Grote Bonte Specht	1	X			X			
Smient	1	X	X	X	X	X	X	Veldleeuwerik	1	X	X	X	X			X
Slobeend	1	X	X	X	X	X	X	Boerenwaluw	1	X	X	X			X	X
Wilde Eend	1	X	X	X	X	X	X	Graspieper	1	X	X	X	X	X	X	X
Pijlstaart	2			X	X		X	Gele Kwikstaart	1	X	X	X	X	X	X	X
Zomertaling	2		X	X			X	Witte Kwikstaart	1	X	X	X	X	X	X	X
Wintertaling	1	X	X	X	X		X	Winterkoning	1	X	X	X	X	X	X	X
Patrijs	2					X		Heggenmus	1			X	X	X	X	X
Fazant	1	X	X	X		X	X	Roodborst	1	X	X	X				X
Fuut	1	X	X	X	X	X	X	Blauwborst	1	X			X			X
Aalscholver	1	X	X	X	X	X	X	Zwarte Roodstaart	2				X			
Blauwe Reiger	1	X	X	X	X	X	X	Gekraagde Roodst.	2							X
Lepelaar	2	X	X		X			Tapuit	2		X	X			X	
Zwarte Wouw	3	X						Beflijster	3	X	X					X
Bruine Kiekendief	1	X	X	X	X	X	X	Merel	1	X	X	X	X	X	X	X
Blauwe Kiekendief	2				X			Kramsvogel	1		X	X				X
Havik	2	X			X			Zanglijster	1	X		X	X	X	X	X
Sperwer	2			X	X			Koperwiek	1		X		X			X
Buizerd	1	X	X	X	X	X	X	Grote Lijster	2		X	X			X	X
Visarend	3	X			X		X	Zwartkop	1	X		X				X
Torenvalk	1	X	X	X	X	X	X	Tjiftjaf	1	X	X	X	X	X	X	X
Slechtvalk	3	X			X		X	Fitis	1	X	X	X	X	X	X	X
Waterhoen	1	X	X	X	X	X	X	Matkop	2				X			
Meerkoet	1	X	X	X	X	X	X	Pimpelmees	1	X	X	X	X			X
Scholekster	1	X	X	X	X	X	X	Koolmees	1	X	X	X	X	X	X	X
Kluut	2	X	X	X	X		X	Boomkruiper	1		X	X				X
Kleine Plevier	2		X				X	Gaai	1			X			X	X
Bontbekplevier	2	X		X	X			Ekster	1	X	X	X	X	X	X	X
Goudplevier	1		X		X			Kauw	1	X	X	X	X	X	X	X
Kievit	1	X	X	X	X	X	X	Zwarte Kraai	1	X	X	X	X	X	X	X
Bonte Strandloper	1	X		X	X			Spreeuw	1	X	X	X	X	X	X	X
Kemphaan	1	X	X	X	X		X	Huismus	1	X	X	X	X	X	X	X
Watersnip	1	X	X	X	X	X	X	Ringmus	1	X			X	X	X	X
Grutto	1	X	X	X	X	X	X	Vink	1	X	X	X	X	X	X	X
Regenwulp	2	X					X	Groenling	1	X	X	X	X	X	X	X
Wulp	1	X	X	X	X	X	X	Putter	1	X	X	X	X	X	X	X
Tureluur	1	X	X	X	X		X	Kneu	1		X	X	X	X	X	X
Groenpootruiter	2	X						Rietgors	1	X	X	X	X	X	X	X
Witgatje	2	X	X		X	X		Totaal (106)		76	71	79	78	59	79	
Bosruiter	2			X												

RESULTATEN BRAAKBALLEN PLUIZEN 2002

Onder dankzegging voor de formidabele inspanning die is geleverd hierbij de resultaten van het braakballen pluizen 2002.

In totaal werden maar liefst 1736 prooien gedetermineerd waarvan 1703 zoogdieren op naam werden gebracht.

Van 24 verschillende locaties kon materiaal worden verzameld. Opvallend hierbij is het feit dat we van maar liefst 12 locaties Kerkuilenbraakballen hebben verzameld en dat de Ransuil hiermee met 11 locaties naar de tweede plaats is verdrongen. Uit één schuur werden braakballen van de Bosuil geraapt.

Het hoogste aantal geplozen prooidieren is echter nog steeds voor de Ransuil (934) daarna Kerkuil (685) en als laatste Bosuil.(117)

Door het grote aantal braakballen van de Kerkuil veranderde het beeld en opzichte van andere jaren ook behoorlijk. Zo werden bij Kerkuil maar liefst 208 Bosspitsen gevonden, bij de Bosuil 8, terwijl de partijen van de Ransuil dit jaar helemaal geen Bosspitsen opleverden. Nog opvallender is het grote aantal Huisspitsen dat werd gevonden: 107stuks. Inmiddels kunnen er weer een groot aantal atlasblokken worden bijgeschreven waar deze niet zo algemene muizensoort werd vastgesteld.

Dat Kerkuilen naast Veldmuizen vooral op spitsmuizen jagen is een landelijk beeld. Datzelfde beeld wordt ook in de Hoeksche Waard en Tiengemetten bevestigd. Uit de 934 prooien van de Ransuil kwam slechts één (Dwerg)spitsmuis tevoorschijn terwijl uit het totaal van 685 Kerkuilen-prooien 339 spitsmuizen rolden, goed voor 49.5%.

Ransuilen zijn erkende Veldmuisspecialisten. Sommige partijen uit een jaar met een echte Veldmuizen plaag (2002 was niet zo'n jaar) geven een presentie aan Veldmuizen van wel 98 %. In jaren waarin de Veldmuis het af laat weten schakelen ze in de Hoeksche Waard als eerste over op Bosmuizen. Bekijken we de uitkomsten van dit jaar dan blijkt dat van de 934 geplozen prooidieren van de Ransuil het aantal Veld/Bosmuizen 814 ex. bedraagt en dus goed is voor meer dan 87% van het totaal.

Dit jaar kon maar op één locatie materiaal van een Bosuil worden verzameld. Toch valt ook deze partij op en wordt het beeld bevestigd dat van de drie Hoekschewaardse uilensoorten waar we braakballen van monitoren de Bosuil het breedst is in zijn voedselkeuze. Uit de partij, waaruit 117 prooien werden gedetermineerd, werden van 10 verschillende diersoorten restanten aangetroffen. Naast muizen en ratten waren dit o.a. een slak, een kever, enkele vogels, twee Mollen en een Wezel. Uit andere partijen van Ransuil en Kerkuil werden gemiddeld 5 tot 6 (max. 9) verschillende prooidieren aangetroffen.

Net als met vogels kijken is een deel van de kick van het braakballen pluizen toch wel het zoeken naar de bekende krenten in de pap. Die waren er ook dit jaar weer. In 7 partijen werden Noordse woelmuizen gevonden, nog altijd onze belangrijkste vertegenwoordiger als het gaat om de waarde van een bepaald gebied aan te tonen. In totaal werden 17ex. gevonden. Ook werden uit 16 partijen Dwergmuizen geplozen met een totaal van 108 ex. Zes pluizers werden verrast met de vondst van Dwergspitsmuizen. In totaal 25 ex. In slechts 3 partijen werd Huismuis vastgesteld (4ex) en opmerkelijk genoeg werd slechts één Aardmuis gevonden, opnieuw een opmerkelijk verschil met voorgaande jaren. Voorts slaagden zowel de Bosuil als de Kerkuil erin een Wezel te bemachtigen hetgeen toch wel als een opmerkelijke prooi kan worden gezien. Wat echter zeker niet onvermeld mag blijven is het feit dat in 2002 geen Rosse woelmuis is gevonden. Het feit dat geen materiaal kon worden verzameld nabij het griendje oostelijk van Strijensas heeft hier zeker mee te maken. Ooit verbleven hier 28 Ransuilen en deze waren vaste leverancier van de Rosse woelmuis. Met de komst van de Bosuil slonk het bestand aan Ransuilen hier dramatisch. Dit jaar verbleven er slechts 2 Ransuilen en werden de braakballen weggespoeld met hoog water.

Braakballen pluizen blijft een interessante bezigheid die zich in een groeiende belangstelling mag verheugen. Nooit eerder hebben zoveel mensen meegeholpen en het eindresultaat mag er dan ook zijn. Een speciaal dankwoord aan een ieder die dit jaar hieraan heeft meegewerkt is dan ook zeker op zijn plaats.

JanusVerkerk.

EEN JACHTIG WEEKEINDE

Even nog op de Westdijk kijken, of er nog wat te zien is. Na even gestaan te hebben, is er plotseling paniek onder grote groepen vogels. De geoefende vogelaar gaat onmiddellijk op zoek naar de oorzaak, meestal een roofvogel. Soms is dat karwei eenvoudig te klaren en andere keren wordt de reden niet achterhaald.

In het weekeinde van 2 en 3 maart 2002, konden Bart en ik genieten van de oplossingen. In alle gevallen ging het om Slechtvalken. Op zaterdag begon het met stevige onrust onder de Kieviten en Goudplevieren op de weilanden aan de noordwestelijke kant van de Korendijksche Slikken. Vanaf de Spuimond kwam op grote hoogte een Slechtvalk aangevlogen. Hoewel er scherp werd gedaald, werd er geen jacht ingezet op de opgevlogen vogels van de Korendijk. Zonder ze een blik te gunnen werd koers gezet naar de aansluitende kale akkers van de Polder Oude Korendijk. Direct na het oversteken van de Westdijk werd een scherpe daling ingezet tot enkele meters boven de akker. Dit veroorzaakte commotie onder de hier foeragerende Holenduiven. Eén duif leek na enkele pogingen het slachtoffer te worden. Honderden meters werden afgelegd, met ongewisse toekomst voor de duif. De Slechtvalk miste twee of drie keer, voor de Holenduif genoeg om zijn toevlucht bij een boerderij te kunnen zoeken.

Op de Scheelhoek waren we verder in de dag getuige van 2 jagende Slechtvalken boven de grasgorzen en aangrenzende akkers. De Slechtvalken hadden het hier voorzien op Spreeuwen. Bij de benadering van het gebied sprongen de Spreeuwenwolken al snel in het oog, daarbij ook de grote onrust. Sperwers leken de oorzaak. Een mooi tafereel, even stoppen. De veronderstelling van Sperwers maakte plaats voor de vaststelling van Slechtvalken. Twee om precies te zijn, beide jagend op twee tot drie Spreeuwenwolken. In tegenstelling tot de achtervolgingsvluchten, die meestal bij Slechtvalken te zien zijn, werd hier geprobeerd een Spreeuw uit de groep te pakken. De valken vlogen hierbij hard op de groep af en soms er dwars doorheen, maar elke keer zonder succes. Uit de waarnemingen kon niet worden afgeleid of er sprake was van samenwerking. De paniek was er niet minder om.

Op zondag, bijna "same place, same time", wederom veel Goudplevieren, Kieviten, Bonte Strandlopers en watervogels op de wieken. Weer een Slechtvalk vanaf de Spuimond. Beoogd slachtoffer was nu een over de Slikken vliegende postduif. De duif was na een korte achtervolging 2 keer geraakt. Bij de 2^e keer tuimelden beiden over de grond. Tot onze verrassing wist de duif te ontluchten en vloog in zuidelijke richting naar het Haringvliet. De valk zette al snel de achtervolging in, die met prachtige versnellingen en variërend en hoogte aanviel. Twee keer werd gefaald. De duif wijzigde de koers naar het noorden, naar de bewoonde wereld van de Oudendijk, nog honderden meters ver. Ogenschijnlijk een kansloze missie, mede omdat nu zichtbaar was dat de duif aan één van de vleugels forse averij had opgelopen. Enkele handpennen waren verloren gegaan in de strijd. De aanvaller probeerde nu de duif van onderen te verschalken, door vanaf de achterzijde met enorme versnellingen en al draaiend de potentiële maaltijd op de buik te stoten. Een fantastisch staaltje van kracht en techniek. Toch was de combinatie van techniek en snelheid die het won. De redding was nabij, de huizen naast de kijkhut op de Oudendijk. De duif liet zich er als een baksteen tussen vallen en de Slechtvalk trok als een F-16 omhoog en keerde na de mislukte missie terug naar de Slikken.

Gert Huijzers

EVALUATIE EN RAPPORT BIJZONDERE VOGELSOORTEN

Over een paar maanden zit 2002 erop en hebben we waarnemingen van vier kalenderjaren van rond de 100 vogelsoorten in bestanden zitten. Ieder jaar verwerken we een kleine 1000 meldingen. Het is de bedoeling over deze vier jaren een rapport te produceren en te verstrekken aan alle waarnemers. Dat is een leuke klus en zal wel een flink deel van het nieuwe jaar in beslag nemen. Maar wel noodzakelijk, want alleen op deze manier kan men in de toekomst in korte tijd het voorkomen van een grote groep min of meer zeldzame soorten rond de eeuwwisseling nakijken. Uiteraard slechts bedoeld als aanvulling en vervolg op de avifaunistische lijst zoals gepubliceerd in Vogels van de Hoeksche Waard, die een compleet beeld geeft van alle voorkomende soorten op ons eiland.

Naast de rapportage is het nuttig na deze eerste jaren het project te evalueren, waarbij we de liefst alle waarnemers betrekken. Op dit moment is daarover nog niets concreet op papier gezet, maar we hopen voor de jaarwisseling een briefje en/of mailtje rond te laten gaan. Een ieder die formulieren heeft ingestuurd nogmaals dank en als je die papieren rompslomp maar niets vindt: via een telefoontje of mailtje naar Peter komen je (aanvullende) waarnemingen ook in de databank terecht en bovendien kan hij de melding meenemen in de vogelrubriek van het HWL-nieuws.

Han en Martin Benard

VERSLAG VWG-VERGADERING D.D. 7 MAART 2002

Opening

Janus heet alle aanwezigen (26) van harte welkom. Peter Barse kan helaas door ziekte niet aanwezig zijn. Hans Willemsen, die het agendapunt "huiszwaluwen" voor zijn rekening neemt zal vanwege het lammeren van de schapen iets later komen. Later blijkt dat dit toch meer tijd zal vergen en Hans niet in de gelegenheid geraakt om te komen. Ten opzichte van de door Janus verzonden agenda één wijziging, nl. de toevoeging van het agendapunt "jacht".

Mededelingen.

- Voor het volgen van een cursus Habitatrichtlijnen kan men zich voor inlichtingen tot Janus wenden.
- Aandacht en vraag voor arbeid voor onderhoud en aanleg van oeverzwaluwwallen bij de Suikerunie, Veerbos / Rijkshaven Numansdorp en De Put bij de Nieuwendijk. Bij de laatste locatie is het de bedoeling dat een beschermingswand op 16 maart wordt aangelegd.
- Binnen de Hoeksche Waard zijn al dan niet op 1 april, enkele ooievaarsnesten geplaatst. Eén bij ons eigen HWL domein, het Klein Profijt, de Hof van Moerkerken en de Brabersweg. De laatste met meer publicitaire dan natuur doeleinden.
- Op 20 april is er de mogelijkheid voor een excursie in het Ilperveld. 's Morgens met de fiets en 's middags varen.

Hoeksche Waardse Vogelteldag.

Martin Benard is met alle reacties vanuit de vorige vergadering aan de slag gegaan en geeft op de reeds eerder schriftelijke ter beschikking gestelde informatie een kleine toelichting.

- Het belangrijkste is dat het wordt ervaren als een gezellig vogeldag in de HW.
- Zulke dagen leveren bijna altijd weer interessante waarnemingen op en geeft op deze manier een goede gebiedsdekkende soortentelling voor ons eiland.
- Bedoeling is om dit jaarlijks te herhalen, maar dan elke keer in een ander tijdvak. Dit met de gedachte om een zo'n mogelijk beeld te krijgen van de verschillende soorten in de verschillende seizoenen.
- Naar aanleiding van de reacties zijn er enkele kleine aanpassingen, om naast de natuurhistorische waarde ook een element van waarnemerscompetitie in te bouwen. Een ieder mag naar eigen wil kiezen voor de auto, de fiets, lopend of wat dan ook. De uiteindelijke autokilometers bepalen de bonus/malus bij de te behalen vogelpunten.
- Na afloop wordt er in de middag een videolezing gegeven door Rob Burgmans over de recente reis naar India.
- De teldag vindt plaats op 6 april as..

Wintertellingen.

Arie van der Linden geeft een toelichting op het artikel dat in de nieuwe "In Vogelvlucht" is geplaatst. Het accent van de getelde gebieden ligt op de oevergebieden van de Hoeksche Waard, Polder het Oude Land van Strijen en de polders in het zuidwesten van de Hoeksche Waard. De gegevens zijn door Arie samengesteld door gebruik te maken van te maandelijkse provincietellingen, waarvan kopieën van de telformulieren en een apart ganzenformulier de basis vormen voor de uitwerking.

Door op deze wijze de Hoekschewaardse gegevens te bundelen wordt inzicht opgebouwd in aantalontwikkeling en verspreiding. Zoals geschreven de bijzonderheden zijn terug te vinden in "In Vogelvlucht".

Roofvogels.

De roofvogeltelling is een voorbeeld waar inzicht in aantalontwikkeling en verspreiding al duidelijk vorm heeft gekregen. Deze 18^e, door Arie van der Linden, uitgewerkte telling levert een uitstekend resultaat op. Elke keer denken we voor verschillende soorten de maxima te hebben bereikt, maar de vogels denken daar anders over. De Buizerd zet zijn record met 270 in vergelijking met 236 in 1998, daarentegen een forse daling voor de Torenavalk van 115 (2001) naar 63. Al vijf jaar geen melding van een Ruigpootbuizerd, maar wel 2 Rode Wouwen waarvan de vorige meldingen in 1986 lagen. Twee Zeearenden maken het geheel compleet. Details hiervan zijn terug te vinden in het verslag, dat is opgenomen in de nieuwe editie van "In Vogelvlucht".

Huiszwaluwen 2001.

Door de afwezigheid van Hans Willemsen komt dit agendapunt te vervallen.

Kerkuilen.

Rob Burgmans geeft een korte weergave op de Kerkuilenontwikkelingen binnen de HW. De locaties waar de nestkasten zijn aangebracht laten zich dikwijls moeilijk controleren op inhoud. De meesten bevinden zich op hoge moeilijk toegankelijke plaatsen, die soms slechts met gevaar van eigen leven zijn te bereiken. Daardoor is beperkt bekend wat in aanvang de ontwikkelingen zijn. Later kan dit worden opgevangen door inspectie van de invlieggaten van de boerderij, hetgeen soms prachtige avonden met Kerkuilenwaarnemingen oplevert.

Diverse lossen meldingen, waarvan 1 geringd jong dood gevonden met kerst op de N59 en 1 op de A29. Verder waarnemingen van individuen aan de Schuringse Dijk, bij Strijen en Heinenoord, de Stougjesdijk en Volgerlandseweg.

Landelijk is de ontwikkelingen met 2000 – 2100 paar zeer positief te noemen.

Oude Maastelling.

Rob Strucker geeft aan dat met de Oude Maastellingen begin tachtiger werd gestart. Het gaat hierbij om land- en boottellingen, vanaf het Spui tot aan Papendrecht en Spijkenisserbrug. De landtellingen werden na een aantal jaren gestaakt, maar zijn weer hervat vanaf 1999. De boottellingen zijn in samenhang met de provinciale wintertellingen al eerder hervat. Een terugblik op de resultaten bij het waterwild brengt naar voren dat de fourageerders op dierlijk voedsel, Kuifeend en Tafeleend, fors in aantal zijn teruggelopen. Ook Aalscholver en Fuut kennen een scherpe terugval. Alleen de Brilduiker lijkt hier een opwaartse lijn te hebben. Bij de overwegend planteneters zijn de aantallen van Kolgans, Brandgans, Grauwe gans, Smient, Krakeend, Wintertaling en Pijlstaart stabiel gebleven of toegenomen. Ook positieve ontwikkelingen voor Scholekster en Bonte Strandloper. Bij de landtellingen bijzondere waarnemingen van Visarend, Grote Zilverreiger, Buidelmees, Goudvink, Kerkuil en 112 (!) Waterpiepers.

Jacht.

Een ingelast punt in deze vergadering. Door recente persoonlijke voorvallen wil West een meer expliciete houding van het bestuur van het HWL. Een houding die het bestuur niet voorstaat. De verhouding van natuurbeschermers en jagers levert regelmatig discussie over het wel of niet samenwerken. Los van de aan te nemen of af te wijzen samenwerking worden het HWL, maar ook de jagersorganen, regelmatig om advies gevraagd voor landschappelijke inrichting van terreinen. Een meer expliciete houding van het HWL ten opzichte van de jacht, zou de resultaten van de dergelijke overleggen en anderen niet ten goede komen.

Eén dezer dagen is aan het licht gekomen een gezamenlijke schoonmaakdag van terreinen door jagers en HWL. Onze voorzitter van de vergadering is ondanks alle gemaakte afspraken hier niet over ingelicht en heeft daarover opheldering gevraagd bij het bestuur. Bij navraag bleek dat ook het bestuur hier niet bij betrokken was, maar de zaak is ontstaan door persoonlijke initiatieven binnen het bezoekerscentrum. De hoog opgelopen commotie is uiteindelijk opgelost doordat het HWL afstand heeft genomen van een gezamenlijke opschoonactie met de jagers en een aparte sessie te organiseren in een ander terrein een week later.

In Vogelvlucht.

Een paar punten van Joke en Piet, onze steunpilaren van "In Vogelvlucht". De deadline voor de volgende kopij is 1 oktober (volgende vergadering 31 oktober 2002). Extra tijd is nodig omdat het kopieerproces elders, maar ca. 50 % goedkoper, is ondergebracht. De verzendlijst is geactualiseerd door Joke. Janus wil hiervan graag een exemplaar.

Rondvraag

- Ronald in 't Veld brengt doet verhaal van een prachtige ervaring over een Slechtvalk, die zich per schip heel dicht liet benaderen en fotograferen..
- Gerard Ouweneel geeft aan dat extra exemplaren beschikbaar zijn voor de betrokkenen van het Blauwe Kiekendieven artikel in "Het Vogeljaar". De observatiehut de Visarend is weer opgeknapt en blijft hopelijk verschoond van vandalisme.
- Gerard werpt het balletje op, ondanks mogelijke telmoetheid, voor een nieuwe broedvogel-inventarisatie van het Oude Land van Strijen. Wordt vervolgd.
- Joke Boerlage geeft aan dat het voornemen er is om volgende winter weer een "Vogelcursus" te organiseren.
- Volgende vergadering op 31 oktober 2002 in Klein Profijt.

GWH

MEDEDELINGEN:

- Jaap Jan Leeuwenburgh heeft Joke Boerlage opgevolgd als coördinator van Afdeling Noord.
- De voorjaarsvergadering zal worden gehouden op donderdag 27 maart 2003.
- De deadline voor het insturen van kopij is vrijdag 14 maart 2003.

BIJLAGEN :

- Tabellen wintertelling Hoeksche Waard 2001-2002
- Inhoudsopgave
- Adreslijst